

Κεφάλαιο 1

Γενικά

Ανατομία

Γενική εντόπιση

Οστά

Αρθρώσεις

Μύες

Νεύρα

Αγγεία

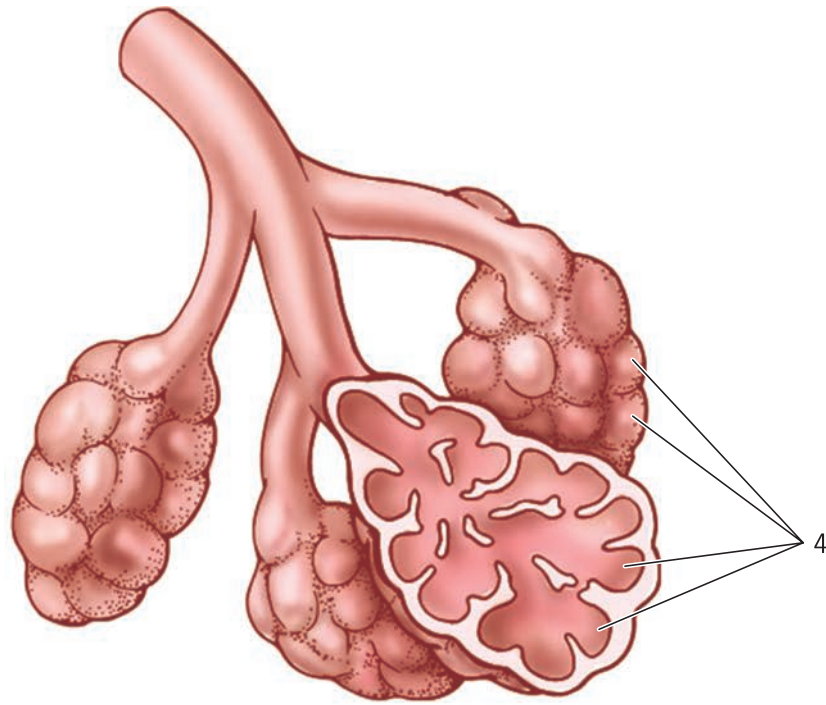
Λεμφαγγεία

Δέρμα

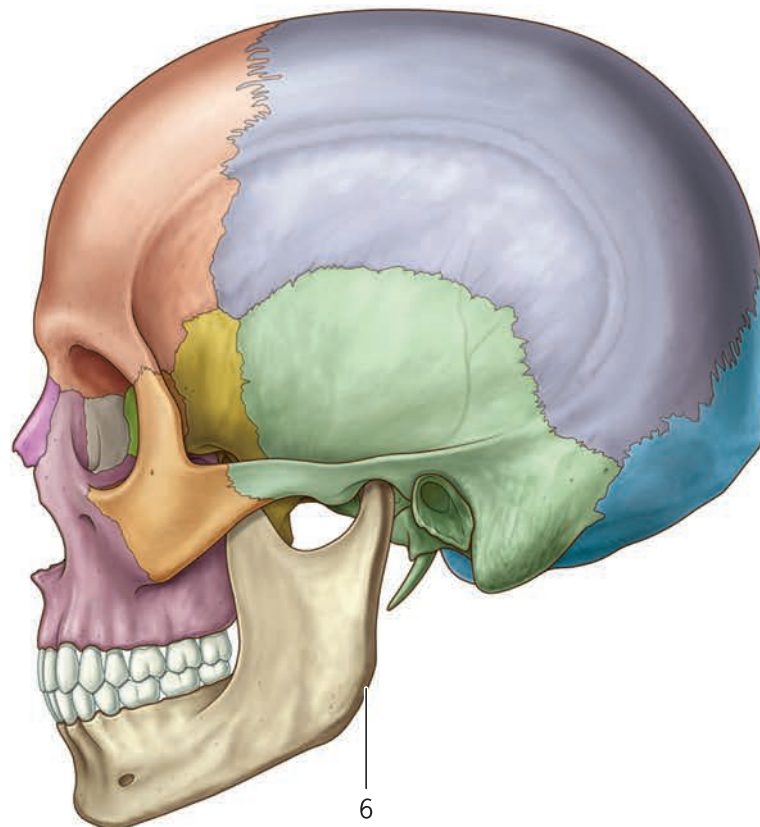
Ανατομία

- 1 **Στόμιο (aditus):** η είσοδος ή έξοδος ενός οργάνου ή πόρου.
- 2 **Έπαρμα (agger):** προεξοχή ή προβολή.
- 3 **Πτέρυγα (ala):** πτερυγοειδής δομή ή απόφυση.
- 4 **Κυψελίδα (alveolus)** ή φατνίο. Μικρή σακοειδής δομή ιδίως στην άνω και κάτω γνάθο και στους πνεύμονες. Α
- 5 **Λήκυθος (ampulla):** ασκοειδής διεύρυνση μίας σωληνώδους δομής.
- 6 **Γωνία (angle):** τριγωνική περιοχή ή η γωνία μίας συγκεκριμένης δομής ή τμήματος του σώματος. Β
- 7 **Αγκύλη (ansa):** Μία καμπή ή μία τοξοειδής δομή.
- 8 **Άντρο (antrum):** κοιλότητα ή θάλαμος εντός ενός οστού ή ενός οργάνου.
- 9 **Δακτύλιος (anulus):** κυκλική ή κυκλωτήρής δομή.
- 10 **Τρήμα (aperture):** μία οπή του σώματος.
- 11 **Κορυφή (apex):** η άνω επιφάνεια του σώματος ενός οργάνου ή ενός τμήματος ή το οξύ άκρο μίας κωνοειδούς δομής όπως η καρδιά ή ο πνεύμονας.
- 12 **Κορυφαίος (apical):** ο αναφερόμενος ή ο εντοπιζόμενος στην κορυφή.
- 13 **Απόφυση (arophysis):** Προσεκβολή ή διόγκωση. Ο όρος χρησιμοποιείται κυρίως για οστέινες προσεκβολές οι οποίες δεν έχουν διαχωριστεί πλήρως από το οστόν και αποτελούν τμήμα του, όπως το φύμα, το όγκωμα και το έπαρμα.
- 14 **Απόφυση (appentix):** Ένα συμπληρωματικό, επικουρικό ή εξαρτώμενο τμήμα προσφύόμενο σε μία κύρια δομή. Ονομάζεται και *προσάρτημα* ή *εξάρτημα*. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η σκληροειδής απόφυση του κόλου.
- 15 **Υδραγωγός (aqueduct):** δίοδος ή οδός εντός μίας δομής του σώματος ή ενός οργάνου. Ο όρος χρησιμοποιείται κυρίως για οδούς που εξυπηρετούν την αγωγή υγρού.
- 16 **Καμάρα (arch):** οποιαδήποτε δομή με κυρτό ή τοξοειδές περίγραμμα.
- 17 **Χώρα (area):** ειδική επιφάνεια ή περιοχή με συγκεκριμένη λειτουργία.
- 18 **Προθάλαμος (atrium):** Πρόδομος. Συνήθως χρησιμοποιείται για την περιγραφή ενός κόλπου της καρδιάς ο οποίος χρησιμεύει ως σημείο εισόδου σε μία άλλη δομή ή σε ένα όργανο.
- 19 **Αξονικός (axial):** γενικός όρος που καθορίζει τη σχέση προς έναν άξονα ή την εντόπιση πλησίον ενός μακρού άξονα ή ενός κεντρικού τμήματος του σώματος.
- 20 **Βασικός (basal):** υποδηλώνει τη σχέση προς ή την εντόπιση πλησίον μίας βάσης.
- 21 **Βάση (base):** το κατώτατο ή στοιχειώδες τμήμα μίας δομής ή ενός οργάνου ή το τμήμα απέναντι από την κορυφή.
- 22 **Βασικός (basilar):** ένας γενικός όρος που υποδηλώνει τη σχέση προς μία βάση ή την εντόπιση στη βάση.
- 23 **Διχασμός (bifurcation):** το σημείο διαχωρισμού μίας μονοφυούς δομής σε δύο τμήματα, όπως ο διχασμός των αιμοφόρων αγγείων ή των οδόντων.
- 24 **Κύστη (bladder):** ένας μεμβρανώδης ασκός ή μία μεμβρανώδης δεξαμενή. Χρησιμοποιείται κυρίως για την ουροδόχο και την χοληδόχο κύστη.
- 25 **Κλάδος (branch):** μία μικρότερη δομή η οποία αποσχίζεται από μία μεγαλύτερη ή μία δομή στην οποία διαχωρίζεται μία μεγαλύτερη δομή όπως ένα αιμοφόρο αγγείο ή ένα νεύρο.
- 26 **Βολβός (bulb):** στρογγυλή μάζα ή διόγκωση.
- 27 **Θύλακος (bursa):** ένας ασκός ή μία ασκοειδής κοιλότητα η οποία περιέχει ένα ιξώδες υγρό και εντοπίζεται σε σημεία των ιστών όπου θα αναπτυσσόταν τριβή χωρίς την παρουσία του υγρού.
- 28 **Κάλυκας (calyx):** κυπελλοειδούς σχήματος όργανο ή κοιλότητα.
- 29 **Σωλήνας, πόρος (canal):** μία σχετικά στενωμένη σωληνώδης οδός ή δίοδος.
- 30 **Σωληνάριο, σωληνίσκος (canaliculus):** Ιδιαίτερα στενωμένη σωληνώδης οδός ή δίοδος. Οποιαδήποτε μικρού μεγέθους δίοδος.
- 31 **Θήκη, θύλακος, κάψα (capsule):** Μία χόνδρινη, λιπώδης, ινώδης ή μεμβρανώδης δομή η οποία περικλείει μία άλλη δομή ή ένα άλλο όργανο ή τμήμα.
- 32 **Καρδιαγγειακό σύστημα (cardiovascular system):** Η καρδιά και τα αιμοφόρα αγγεία μέσω των οποίων το αίμα κυκλοφορεί εντός του σώματος.
- 33 **Χόνδρος (cartilage):** Μία μάζα ειδικού, ινώδους, συνδετικού ιστού σε ένα συγκεκριμένο σημείο του σώματος.
- 34 **(caruncle):** μικρό σαρκώδες έκφυμα έπαρμα που μπορεί να είναι φυσιολογικό ή μη φυσιολογικό.
- 35 **Κέρκος (cauda):** Ουρά ή ουραία απόφυση. Μία δομή που προσομοιάζει με ουραία απόφυση.
- 36 **Κοίλωμα, κοιλότητα (cave):** ένας τύπος κοιλότητας.
- 37 **Σπήλαιο (cavern)** παθολογική κοιλότητα.
- 38 **Κοιλότητα (cavity):** αβαθής χώρος ή εντύπωμα εντός του σώματος.
- 39 **Πυρήνας (cellula):** μικρού μεγέθους, αφορισόμενος χώρος.
- 40 **Κέντρο (center):** το μέσο σημείο ενός οργάνου.
- 41 **Κεντρικός (central):** ο εντοπιζόμενος ή αναφερόμενος σε ένα κέντρο. Αυτός που δεν εντοπίζεται στην περιφέρεια.
- 42 **Τράχηλος (cervix):** στενωμένη μοίρα ενός μέρους του σώματος ή ενός οργάνου.
- 43 **Θάλαμος (chamber):** ένας αφορισόμενος χώρος ή κοιλία.
- 44 **Χίασμα (chiasm):** χιασμός όπως των νεύρων.
- 45 **Χορδή (chorda):** χοινοειδής δομή.
- 46 **Κύκλος (circle):** δακτυλιοειδής διάταξη, κυρίως των αρτηριών ή των φλεβών.
- 47 **Δεξαμενή (cistern):** κλειστός χώρος ο οποίος περιέχει λέμφο ή άλλο υγρό του σώματος. Χρησιμοποιείται κυρίως για την περιγραφή των δεξαμενών του εγκεφάλου οι οποίες αποτελούν ευμεγέθεις κοιλότητες του υπαραχνοειδούς χώρου που περιέχουν εγκεφαλονωτιαίο υγρό.
- 48 **Στήλη (connexus):** δομή ή τμήμα που προσομοιάζει με κολώνα.
- 49 **Διαμέρισμα (conux):** μικρός χώρος ο οποίος περικλείεται σε ένα μεγαλύτερο χώρο.
- 50 **Σύνδεσμος:** μία συνδετική δομή.
- 51 **Κώνος:** κωνοειδούς σχήματος δομή.

A

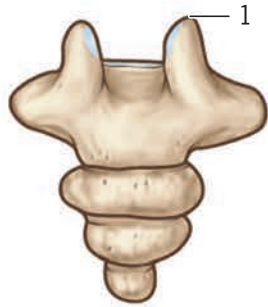

B

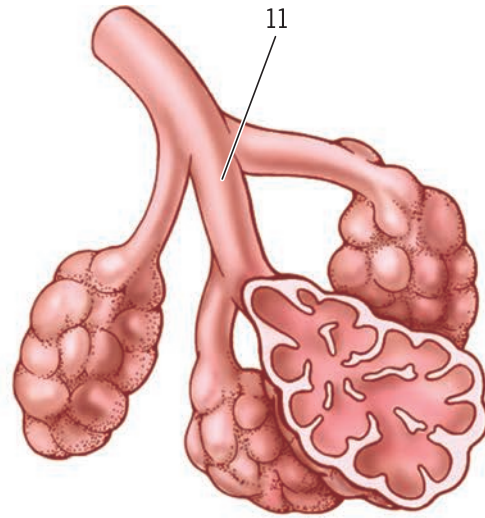

- 1 **Κέρας (cornu):** μία δομή με σχήμα κέρατος. Α
- 2 **Στεφανιαίος (coronal):** ο εντοπιζόμενος προς την κατεύθυνση της στεφανιαίας ραφής.
- 3 **Φλοιός (cortex):** η εξωτερική στιβάδα ενός οργάνου ή μιας δομής του σώματος η οποία διαχωρίζεται από την εσωτερική ουσία. Δ
- 4 **Ακρολοφία (crista):** μία προβολή ή προβάλλουσα δομή ή η παρυφή η οποία περιβάλλει ένα οστού ή το όριό του.
- 5 **Κρύπτη (crypt):** ένα τυφλό κοίλωμα ή ένας σωλήνας ο οποίος εκβάλλει σε μία ελεύθερη επιφάνεια.
- 6 **Κύρτωμα (curvature):** η μη γωνιώδης απόκλιση από μία ευθεία πορεία σε μία γραμμή ή επιφάνεια.
- 7 **Διχασμός (decussation):** η διασταύρωση αντίστοιχων τμημάτων ή δομών υπό τη μορφή του κεφαλαίου γράμματος Χ.
- 8 **Εν τω βάθει (deep):** μία δομή η οποία βρίσκεται σε μεγαλύτερη απόσταση από την επιφάνεια του σώματος σε σύγκριση με μία άλλη δομή.
- 9 **Πεπτικό σύστημα (digestive system):** τα όργανα που σχετίζονται με τη βρώση και πέψη των τροφών συμπεριλαμβανομένου του σώματος και των συνοδών δομών, του φάρυγγα και των τμημάτων του γαστρεντερικού σωλήνα καθώς και των συνοδών οργάνων και αδένων.
- 10 **Δάκτυλος (digit):** ένας δάκτυλος του χεριού ή του ποδιού.
- 11 **Πόρος, αγωγός (duct):** μία δίοδος με σαφώς αφορισόμενα τοιχώματα, ιδιαίτερα μία σωληνώδης δομή για τη δίοδο εκκρίσεων και απεκκρίσεων. Β
- 12 **Σωληνίσκος (ductule):** ένας μικροσκοπικός πόρος. Χρησιμοποιείται κυρίως για κλάδους των πόρων πλησίον των κυψελίδων ενός αδένου ή για τα μικρότερα αρχικά τμήματα του εκφορητικού συστήματος ενός οργάνου.
- 13 **Έπαρμα (eminence):** Μία προεξοχή ή προβολή κυρίως στην επιφάνεια ενός οστού.
- 14 **Ενδοκρινείς αδένες (endocrine glands):** Όργανα άνευ πόρων τα οποία εκκρίνουν ειδικές ουσίες (ορμόνες) οι οποίες απελευθερώνονται άμεσα στο κυκλοφορικό σύστημα και επηρεάζουν το μεταβολισμό και άλλες λειτουργίες του σώματος. Οι ενδοκρινείς αδένες περιλαμβάνουν τον υποθάλαμο, την υπόφυση, το θυρεοειδή αδένου, τους παραθυρεοειδείς αδένες, τα επινεφρίδια, τα νησίδια του παγκρέατος, την επίφυση και τις γονάδες. Γ
- 15 **Κόλπωμα (εκσκαφή, κοίλανση) (excavation):** ένας κοίλος χώρος ή μία κοιλότητα.
- 16 **Εξωτερικός (external):** μία δομή ή μία επιφάνεια η οποία απομακρύνεται από το κέντρο ενός τμήματος ή μίας κοιλότητας.
- 17 **Άκρο (extremity):** το περιφερικό ή τελικό τμήμα μίας επιμηκυμένης ή μίας οξύαιχμης δομής.
- 18 **Περιτονία (fascia):** Επένδυμα ή ταινία ινώδους συνδετικού ιστού η οποία βρίσκεται εν τω βάθει του δέρματος ή επενδύει τους μύες και διάφορα όργανα του σώματος.
- 19 **Δεμάτιο (fasciculus):** μικρού μεγέθους δέσμη νευρικών, μυϊκών ή τενόντιων ινών.
- 20 **Γεννητικό σύστημα θήλεος (female genital system):** τα έσω και έξω γεννητικά όργανα του θήλεος. Δ
- 21 **Ίνα (fiber):** μία επιμηκυμένη, νηματοειδής δομή.
- 22 **Νημάτιο (filum):** σχοινοειδής δομή.
- 23 **Κροσσός (fimbria):** 1. νηματοειδής δομή. 2. **Παρυφή:** όριο, χείλος ή άκρο.
- 24 **Σχισμή (fissure):** αύλακα· ιδιαίτερα μία βαθειά πτύκωση του εγκεφαλικού φλοιού σε όλο του το πάχος.
- 25 **Καμπή (flexure):** η στροφή ή η αλλαγή πορείας μίας δομής ή ενός οργάνου.
- 26 **Πτυχή (fold):** ακρολοφία όπως του περιτοναίου ή άλλου υμένα.
- 27 **Φύλλο (folium):** φυλλοειδής δομή· ιδιαίτερα οι φυλλοειδείς υποδιαίρέσεις του παρεγκεφαλιδικού φλοιού.
- 28 **Θυλάκιο (follicle):** ιδιαίτερα μικρού μεγέθους εκκριτικός ή απεκκριτικός ασκός ή αδένου.

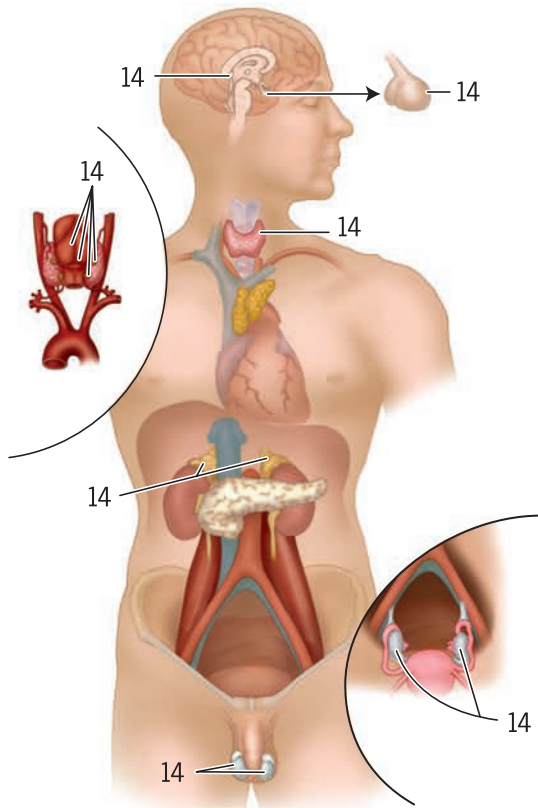
■ A

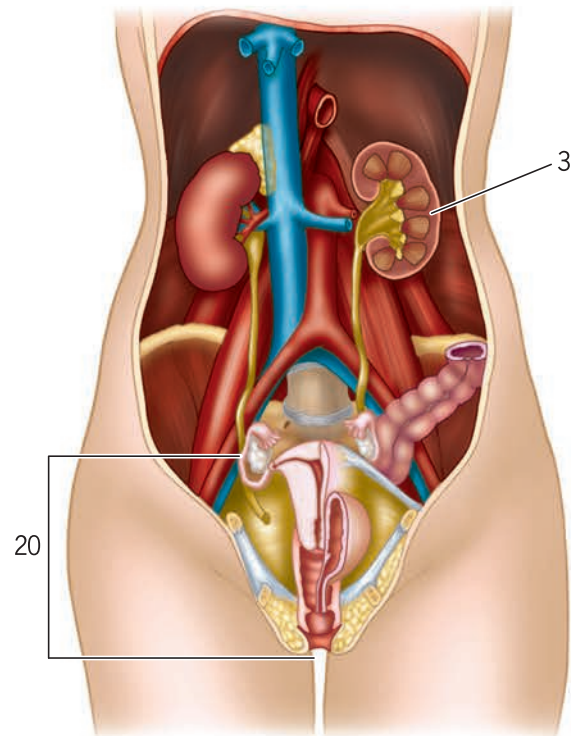
■ B

■ Γ

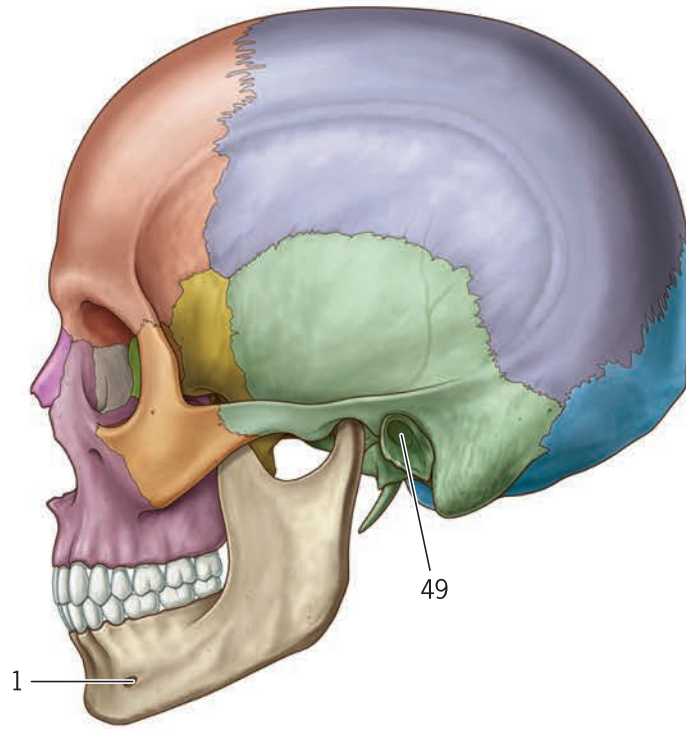

■ Δ

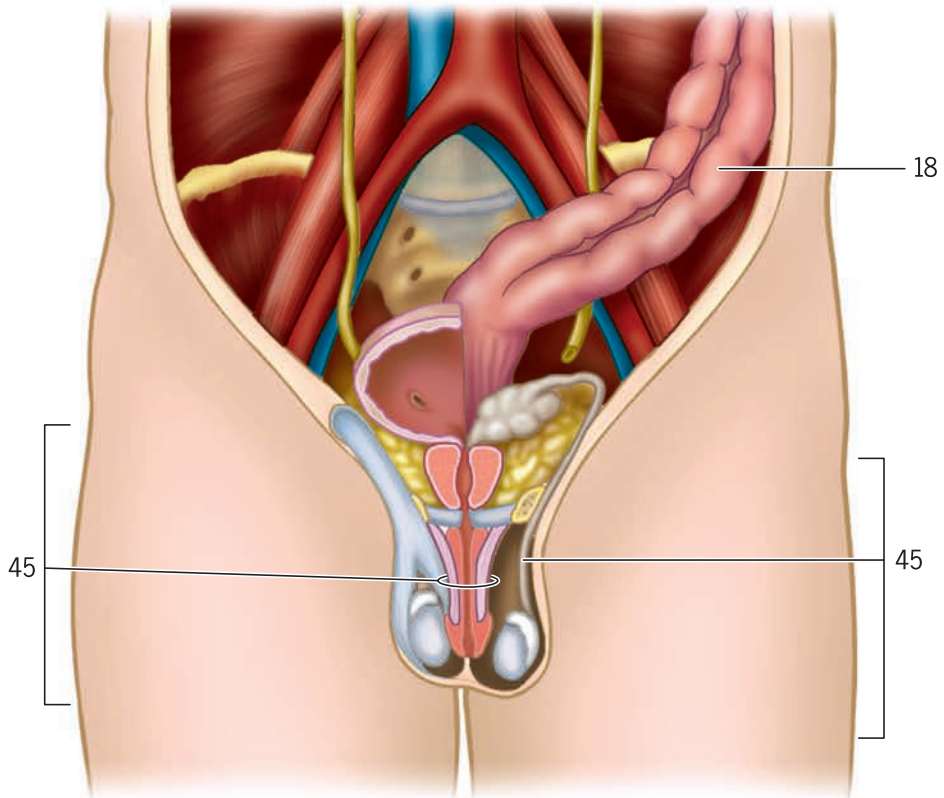

- 1 **Τρήμα (foramen):** φυσιολογικό στόμιο ή διάδοδος ιδιαίτερα εντός ή διαμέσου ενός οστού. Α
- 2 **Λαβίδα ή ψαλίδα (forceps):** ένα όργανο ή τμήμα σε σχήμα χειρουργικής λαβίδας, ιδίως οι τελικές ίνες του μεσολαβίου.
- 3 **Σχηματισμός (formation):** μία δομή καθορισμένου σχήματος.
- 4 **Βόθρος (fossa):** κόλπωμα ή κοίλη επιφάνεια.
- 5 **Βοθρίο (fossula):** μικρός βόθρος, αμυδρό εντύπωμα στην επιφάνεια μιας δομής ή ενός οργάνου.
- 6 **Εντύπωμα (fovea):** κοιλότητα ή βοθρίο· μικρό κοίλωμα στην επιφάνεια μιας δομής ή ενός οργάνου.
- 7 **Μικρό βοθρίο (foveola):** ιδιαίτερα μικρού μεγέθους βοθρίο ή εντύπωμα.
- 8 **Χαλινός (frenulum):** μικρή πτυχή από καλυπτήριο επιθήλιο ή βλεννογόνο υμένα, η οποία ελέγχει ή περιορίζει τις κινήσεις ενός οργάνου ή ενός τμήματος.
- 9 **Πυθμένας, βυθός (fundus):** ο πυθμένας ή η βάση ενός οργάνου ή το τμήμα ενός κοίλου οργάνου το οποίο απέχει περισσότερο από το στόμιό του.
- 10 **Χορδή (funiculus):** νηματοειδής δομή ή τμήμα.
- 11 **Γαλέη, κράνος, ρωμαϊκή περικεφαλαία (galea):** δομή σχήματος κράνους ή περικεφαλαίας.
- 12 **Γόνυ (gland):** οξεία καμπή σε μία μικρή δομή ή σε ένα όργανο όπως σε ένα νεύρο.
- 13 **Ζώνη (girdle):** κυκλική δομή ή τμήμα. Οποιαδήποτε δομή η οποία περιβάλλει ένα τμήμα ενός οργάνου.
- 14 **Αδένας (gland):** άθροισμα κυττάρων εξειδικευμένων στην έκκριση ή απέκκριση ουσιών που δεν σχετίζονται με τις κανονικές μεταβολικές τους ανάγκες.
- 15 **Βάλανος (glans):** μικρή στρογγυλή μάζα ή αδενόμορφο σώμα.
- 16 **Σφαιρά (globus):** σφαιρική δομή.
- 17 **Άγκιστρο (hamulus):** επιμήκης, λεπτή αγκιστροειδής δομή.
- 18 **Εκκόλπωμα (haustrium):** ασκίδιο ή κυστιδίο. Β
- 19 **Ημισφαίριο (hemisphere):** το ήμισυ μιας σφαιρικής ή σφαιροειδούς δομής.
- 20 **Σχίσμα (hiatus):** άνοιγμα, σχισμή ή τρήμα.
- 21 **Πύλη (hilum):** Εντύπωμα ή κόλπωμα στο σημείο εισόδου των αγγείων και των νεύρων σε ένα όργανο.
- 22 **Εντύπωμα (impression):** μία κοίλανση ειδικά αυτή που δημιουργείται στην επιφάνεια ενός οργάνου από την πίεση που ασκείται από ένα άλλο όργανο.
- 23 **Εντομή (incisure):** μία κοίλανση ή εντύπωμα συνήθως στο χείλος ενός οστού ή μιας άλλης δομής.
- 24 **Κατάφυση (insertion):** σημείο πρόσφυσης όπως ενός μυός στο οστόν το οποίο κινεί.
- 25 **Καλυπτήριο όργανο (integument):** 1. Επένδυμα, 2. Το καλυπτήριο όργανο του σώματος ή το δέρμα συμπεριλαμβανομένων των διάφορων στιβάδων του και των εξαρτημάτων του. Στον άνθρωπο αποτελείται από την επιδερμίδα, το χόριο, τον υποδόριο ιστό, τις τρίχες, τα νύχια, τους αδένες του δέρματος, τον μαστό και τον μαστικό αδένα.
- 26 **Διάμεσος (intermediate):** όρος ο οποίος υποδηλώνει το μέσο τριών δομών από τα οποία η μία βρίσκεται σε μικρότερη απόσταση και η άλλη σε μεγαλύτερη απόσταση από το μέσο επίπεδο του σώματος ή ενός τμήματος.
- 27 **Εσωτερικός (internal):** ο εντοπιζόμενος πλησίον του κέντρου ενός οργάνου ή μιας κοιλότητας.
- 28 **Διατομή (intersection):** μία τομή διαμέσου ή μεταξύ μιας δομής.
- 29 **Εξοίδηση (intumescientia):** μεγέθυνση ή διόγκωση.
- 30 **Επενδυματική στιβάδα (investing layer):** στιβάδα ή περιτόνια η οποία περικλείει έναν μυ ή έναν σύνδεσμο.
- 31 **Ισθμός (isthmus):** μία στενή σύνδεση μεταξύ δύο μεγαλύτερων σωμάτων ή τμημάτων.
- 32 **Λαβύρινθος (labyrinth):** ένα σύστημα επικοινωνούντων κοιλότητων ή πόρων.
- 33 **Κρύπτη (lacuna):** μικρό βοθρίο ή μικρή κοιλότητα όπως η σχηματιζόμενη εντός ή μεταξύ άλλων δομών του σώματος.
- 34 **Πέταλο (lamina):** λεπτή επίπεδη στιβάδα μιας σύνθετης δομής. Ο όρος χρησιμοποιείται συχνά για την περιγραφή των πετάλων των σπονδυλικών τόξων.
- 35 **Σύνδεσμος (ligament):** 1. Ταινία ιστού η οποία συνδέει οστά ή στηρίζει τα σπλάγχνα. 2. Διπλή στιβάδα περιτοναίου η οποία εκτείνεται από το ένα σπλάγχνο έως το άλλο. 3. Σχοινοειδές υπόλειμμα εμβρυϊκών σωληνωδών δομών οι οποίες δεν έχουν λειτουργικό ρόλο μετά τη γέννηση.
- 36 **Ουδός (limen):** το αρχικό σημείο, το όριο ή το κατώτερο σημείο μιας δομής.
- 37 **Γραμμή (linea):** ένα γραμμοειδές ή στενό χείλος στην επιφάνεια μιας δομής.
- 38 **Γλωσσίδα (linguna):** μικρή γλωσσοειδής δομή.
- 39 **Λόβιο (lobule):** μικρός λοβός ή ένα από τα πρωτογενή τμήματα στα οποία διαχωρίζεται ένας λοβός.
- 40 **Τόπος (locus):** ένα σημείο εντός του σώματος.
- 41 **Επιμήκης (longitudinal):** παράλληλος προς το μακρό άξονα του σώματος ή ενός οργάνου.
- 42 **Μακρός (longus):** μία επιμήκης δομή, όπως ένας μυς.
- 43 **Σωληνώδης (luminal):** ο αναφερόμενος στον αυλό μιας σωληνώδους δομής.
- 44 **Κηλίδα (macula):** μία δομή ή πάχυνση η οποία διακρίνεται από τις παρακείμενες δομές λόγω του χρώματος ή άλλων χαρακτηριστικών.
- 45 **Γεννητικό σύστημα άρρενος (male genital system):** τα έσω και έξω γεννητικά όργανα του άρρενος. Β
- 46 **Σφυρό (malleolus):** κυλινδρικό έπαρμα όπως τα σφυρά εκατέρωθεν της ποδοκνημικής άρθρωσης.
- 47 **Λαβή (manubrium):** δομή ή τμήμα που προσομοιάζει με χειρολαβή. Συχνά χρησιμοποιείται για την περιγραφή της λαβής του στέρνου.
- 48 **Παρυφή (margin):** όριο ή χείλος όπως το όριο μιας δομής.
- 49 **Πόρος (meatus):** μία διάδοδος εντός του σώματος, ιδίως ένα στόμιο στην επιφάνεια. Α
- 50 **Μέσος (medius):** στο μέσο. Χρησιμοποιείται για την περιγραφή μιας δομής η οποία βρίσκεται μεταξύ δύο άλλων δομών οι οποίες βρίσκονται προς τα εμπρός και προς τα πίσω, προς τα άνω και προς τα κάτω ή προς τα έσω και προς τα έξω.
- 51 **Μυελός (medulla):** το πλέον εσωτερικό τμήμα ενός οργάνου ή μιας δομής.
- 52 **Υμένας (membrane):** λεπτή στιβάδα ιστού η οποία καλύπτει μία επιφάνεια, επενδύει μία κοιλότητα ή διαιρεί έναν χώρο ή ένα όργανο.
- 53 **Μηνίσκος (meniscus):** μηννοειδούς σχήματος δομή του σώματος. Συχνά χρησιμοποιείται για την περιγραφή των μηννοειδούς σχήματος δίσκων ινώδους χόνδρου οι οποίοι προσφύονται στην άνω αρθρική επιφάνεια της κνήμης.

A

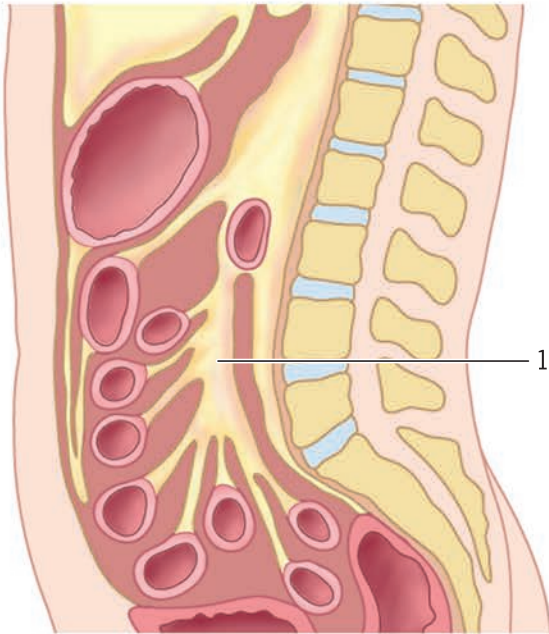

B

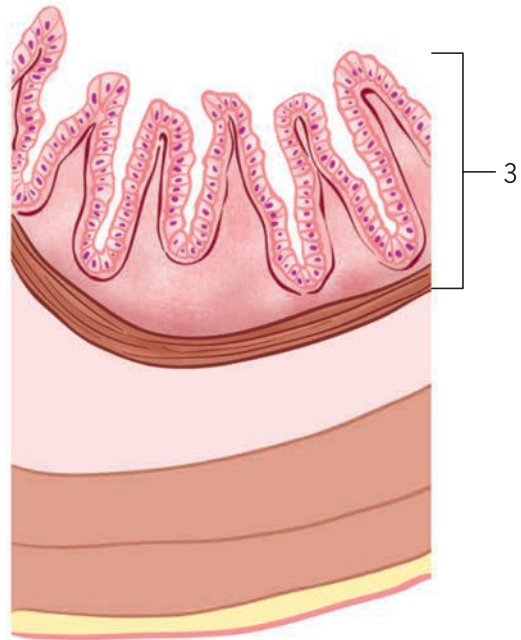

- 1 **Μεσεντέριο (mesentery):** 1. Οι πτυχές του περιτοναίου που προσφύουν το έντερο στο τοίχωμα της κοιλιάς. 2. Ως γενικός όρος, μία υμενώδης πτυχή για την πρόσφυση οποιουδήποτε οργάνου στο τοίχωμα της κοιλιάς. Α
- 2 **Όρος (mons):** υπέγερση ή έπαρμα.
- 3 **Βλεννογόνος υμένας (mucosa):** στιβάδα η οποία καλύπτει διάφορες σωληνώδεις δομές, βρίσκεται προς το εσωτερικό του αυλού και αποτελείται από το επιθήλιο, τον βασικό υμένα, τον ίδιο βλεννογόνο υμένα και τον μυϊκό βλεννογόνο υμένα. Β
- 4 **Όργανο (organ):** ένα κατά κάποιον τρόπο ανεξάρτητο τμήμα του σώματος το οποίο οργανώνεται με ένα χαρακτηριστικό δομικό τρόπο και εκτελεί μία ή περισσότερες ειδικές λειτουργίες. Αποτελείται από διάφορους ιστούς ένας από τα οποία είναι πρωταρχικός στη λειτουργία. Δ
- 5 **Στόμιο (ostium):** άνοιγμα, τρήμα.
- 6 **Περιχόνδριο (perichondrium):** η στιβάδα πυκνού ινώδους συνδετικού ιστού η οποία επενδύει όλους τους χόνδρους εκτός από τον αρθρικό χόνδρο των αρθρώσεων.
- 7 **Περιφερικός (peripheral):** ο εντοπιζόμενος σε απόσταση από το κέντρο ή από μία κεντρική δομή.
- 8 **Πλέγμα (plexus):** ένα δίκτυο λεμφοφόρων αγγείων, νεύρων ή φλεβών.
- 9 **Πόλος (pole):** οποιοδήποτε από τα άκρα ενός άξονα ή ενός οργάνου.
- 10 **Πόρος (pore):** οποιοδήποτε μικρό στόμιο εντός του σώματος.
- 11 **Μοίρα (portion):** μία υποδιαίρεση μίας μεγαλύτερης δομής.
- 12 **Απόφυση (process):** έπαρμα, προβολή. Γ
- 13 **Προβολή (prominence):** μικρή προεξοχή προς μία άλλη δομή ή τμήμα.
- 14 **Ακρωτήριο (promontory):** προβάλλουσα απόφυση ή προεξοχή.
- 15 **Όγκωμα:** ένα προβάλλον τμήμα ή έπαρμα. Γ
- 16 **Πολφός (pulp):** οποιοσδήποτε μαλακός, χυμώδης ιστός.
- 17 **Πυραμίδα (pyramid):** ένα τμήμα ή μια δομή με κωνικό σχήμα.
- 18 **Ραφή (raphe):** η γραμμή συνένωσης των ημιμορίων δύο συμμετρικών τμημάτων.
- 19 **Κόλπωμα (recess):** κοιλότητα ή εντύπωμα. Δ
- 20 **Χώρα (region):** μία περιοχή στην επιφάνεια του σώματος εντός καθορισμένων ορίων.
- 21 **Αναπνευστικό σύστημα (respiratory system):** τα σωληνώδη και σπραγγώδη όργανα και δομές μέσω των οποίων επιτυγχάνεται ο αερισμός των πνευμόνων και η ανταλλαγή των αερίων μεταξύ του αέρα και του αίματος. Τα κύρια όργανα που συμμετέχουν είναι η ρίνα, ο λάρυγγας, η τραχεία, οι βρόγχοι, τα βρογχιόλια και οι πνεύμονες. Δ
- 22 **Καθεκτικός σύνδεσμος (retinaculum):** μία δομή που διατηρεί στη θέση του ένα όργανο ή ιστό.
- 23 **Σχισμή (rima):** μία ρωγμή ή ένα ρωγμώδες στόμιο.
- 24 **Ρυχχάιος (rostral):** ο προσανατολισμένος προς τη στοματική και ρινική κοιλότητα που μπορεί να σημαίνει είτε άνω (για περιοχές του νωτιαίου μυελού) είτε πρόσθιος (για περιοχές του εγκεφάλου).
- 25 **Ρύγχος (rostrum):** προσάρτημα ή τμήμα που προσομοιάζει με ράμφος πτηνού.
- 26 **Ασκός (saccus):** ασκοειδής δομή.
- 27 **Ωμοπλατιαία γραμμή (scapular line):** νοητή κατακόρυφη γραμμή στην οπίσθια επιφάνεια του σώματος η οποία διέρχεται από την κάτω γωνία της ωμοπλάτης στην ανατομική θέση.
- 28 **Τμήμα (segment):** ένα μέρος ενός οργάνου ή μία δομή η οποία αφορίζεται από φυσικά ή αυθαίρετα οριζόμενα όρια.
- 29 **Ημισωλήνιο (semicanal):** πόρος ανοικτός στο ένα πλάγιο.
- 30 **Διαφραγματίο (septulum):** μικρό διαχωριστικό τοίχωμα ή διαμέρισμα.
- 31 **Διάφραγμα (septum):** διαχωριστικό τοίχωμα ή διάφραγμα.
- 32 **Ορογόνο υμένας (serosa):** ο υμένας που επενδύει τα εξωτερικά τοιχώματα διαφόρων κοιλοτήτων του σώματος και ανακάμπτει στις επιφάνειες των οργάνων. Αποτελείται από μεσοθήλιο το οποίο εναποτίθεται σε μια στιβάδα συνδετικού ιστού και εκκρίνει ορώδες εξίδρωμα.
- 33 **Κόλπος (sinus):** κοιλότητα ή χώρος όπως ο φλεβώδης κόλπος ή ο παραρινικός κόλπος.
- 34 **Χώρος (space):** πραγματικός ή δυνητικός αφορισόμενος χώρος ή μία ανοικτή χώρα.
- 35 **Άκανθα (spine):** ακανθώδης απόφυση ή προβολή. Γ
- 36 **Λέπιο (squama):** λεπιδοειδής ή δισκοειδής δομή.
- 37 **Στιβάδα (stratum):** μάζα που προσομοιάζει με έλασμα.

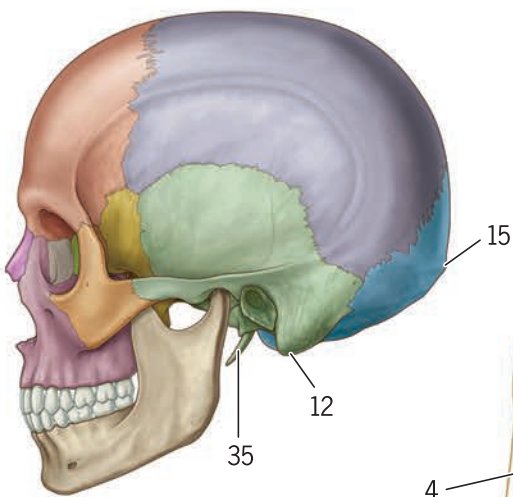
■ Α

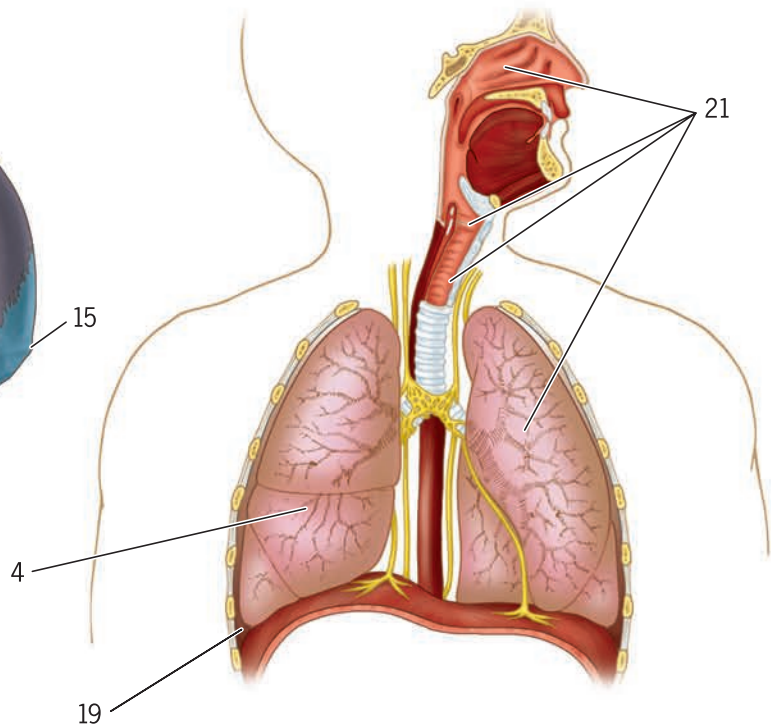
■ Β

■ Γ

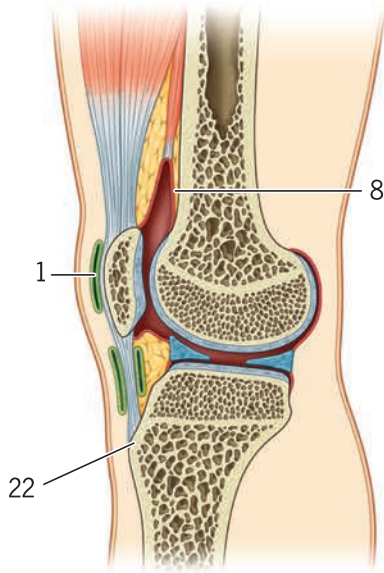

■ Δ

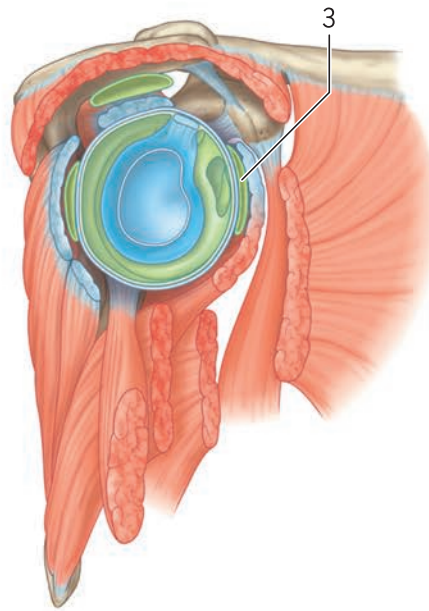

- 1 **Υποδόριος θύλακος (subcutaneous bursa):** (αρθρικός) ορογόνο θύλακος που εντοπίζεται κάτω από το δέρμα. Α
- 2 **Υποπεριτοναϊκός θύλακος (subfascial bursa):** ορογόνο θύλακος που εντοπίζεται κάτω από μία περιτονία. Α
- 3 **Υπομυϊκός θύλακος (submuscular bursa):** ορογόνο θύλακος που εντοπίζεται κάτω από έναν μυ. Β
- 4 **Υπορογόσιος (subserosa):** μια στιβάδα χαλαρού συνδετικού ιστού η οποία βρίσκεται κάτω από τον ορογόνο υμένα διαφόρων οργάνων.
- 5 **Υποτενόντιος θύλακος (subtendinous bursa):** ορογόνο θύλακος που βρίσκεται μεταξύ τενόντων και οστών, τενόντων και συνδέσμων και μεταξύ δύο τενόντων. Γ
- 6 **Αύλακα (sulcus):** σχισμή, ιδίως οι αύλακες του εγκεφάλου.
- 7 **Επιπολής (superficial):** μια δομή η οποία βρίσκεται πλησιέστερα προς την επιφάνεια του σώματος σε σχέση με μια άλλη δομή.
- 8 **Ορογόνο θύλακος (synovial bursa):** κλειστός ορογόνο ασκός ο οποίος παρεμβάλλεται μεταξύ επιφανειών οι οποίες ολισθαίνουν η μία επάνω στην άλλη. Ενδέχεται να είναι απλός ή πολύχωρος στη δομή του και υποδόριος, υπομυϊκός, υποπεριτοναϊκός ή υποτενόντιος στην εντόπισή του. Α
- 9 **Ορογόνο έλυτρο (synovial sheath):** δίστιβο ινώδες έλυτρο με ορογόνο υγρό το οποίο εντοπίζεται μεταξύ των στιβάδων.
- 10 **Κάλυπτρα (tegmen):** κάλυμμα, οροφή.
- 11 **Ιστός (tissue):** λεπτή δικτυωτή στιβάδα ή υμένας.
- 12 **Υβος (torus):** όγκωμα, προβολή.
- 13 **Δοκίδα (trabecula):** ταινία συνδετικού ιστού για τη στήριξη ή πρόσφυση δομών όπως μία δοκίδα η οποία εκτείνεται από τον θύλακο έως το εσωτερικό του οργάνου το οποίο περικλείει.
- 14 **Οδός (tract):** μια συλλογή ή δέσμη, ιδίως νευρικών ινών με κοινή έκφυση και απόληξη και με κοινή λειτουργία.
- 15 **Εγκάρσιος (transversalis):** υποδηλώνει μια δομή κάθετη προς τον επιμήκη άξονα του σώματος ή ενός οργάνου.
- 16 **Τρίγωνο (triangle):** τρίγωνη χώρα ή τρίγωνο περίγραμμα.
- 17 **Τροχιλία (trochlea):** τμήμα ή δομή με σχήμα τροχιλίας.
- 18 **Στέλεχος (trunk):** μεγάλο, αδιαίρετο συνήθως βραχύ τμήμα ενός νεύρου, αιμοφόρου αγγείου, λεμφαγγείου ή πόρου.
- 19 **Σωλήνας (tube):** επίμηκες, κοίλο, κυλινδρικό όργανο.
- 20 **Φύμα (tuber):** όγκωμα ή κύρτωμα.
- 21 **Φυμάτιο (tubercle):** ένα οζίδιο ή μικρό έπαρμα.
- 22 **Όγκωμα (tuberosity):** έπαρμα ή κύρτωμα. Α
- 23 **Σωληνάριο (tubule):** μικρός σωλήνας.
- 24 **Χιτώνας (tunica):** υμένας ή άλλη δομή που καλύπτει ή επενδύει ένα τμήμα του σώματος ή ένα όργανο.
- 25 **Ινώδης χιτώνας (tunica albuginea):** πυκνό, λευκό, ινώδες έλυτρο που περικλείει ένα τμήμα ή ένα όργανο.
- 26 **Ουροποιητικό σύστημα (urinary system):** τα όργανα και οι οδοί που εξυπηρετούν την παραγωγή και έκκριση των ούρων, συμπεριλαμβανομένων των νεφρών, των ουρητήρων, της ουροδόχου κύστης και της ουρήθρας. Δ
- 27 **Κοιλάδα (vallecula):** κοίλωμα ή εντύπωμα.
- 28 **Βαλβίδα (valve):** υμενώδης πτυχή εντός ενός πόρου ή μιας διόδου η οποία αποτρέπει την παλινδρόμηση του περιεχομένου που διέρχεται δια αυτού.
- 29 **Μικρή βαλβίδα (valvula):** στην επίσημη ανατομική ορολογία ο όρος περιορίζεται πλέον στην περιγραφή συγκεκριμένων μικρών βαλβίδων του σώματος και των γλωχίνων των βαλβίδων της καρδιάς.
- 30 **Ιστίο (velum):** δομή που προσομοιάζει με ιστίο, πέπλο.
- 31 **Κορυφή (vertex):** το ανώτερο τμήμα.
- 32 **Αγγείο (vessel):** σωλήνας για τη διόδο υγρού, ιδίως για τη μεταφορά αίματος, λέμφου ή σπερματοζωαρίων.
- 33 **Πρόδομος (vestibule):** το διάστημα ή η κοιλότητα στο σημείο εισόδου ενός σωλήνα.
- 34 **Υπόλειμμα (vestige):** εκφυλιστικά κατάλοιπα οποιασδήποτε δομής η οποία εξυπηρετούσε κάποια λειτουργία στο έμβρυο.
- 35 **Λάχνη (villus):** μικρή αγγειώδης απόφυση ή προσεκβολή ιδίως η εντοπιζόμενη στην ελεύθερη επιφάνεια ενός υμένα.
- 36 **Χαλινός (vinculum):** ταινία ή ταινιοειδής δομή.
- 37 **Σπείραμα (vortex):** δομή με σπειροειδή διάταξη.
- 38 **Τοίχωμα (wall):** η δομή που σχηματίζει το ένα πλάγιο ενός οργάνου ή μιας κοιλότητας.
- 39 **Ζυγός, ζευκτήρ (yoke):** μια συνδετική δομή: εντύπωμα ή ακρολοφία που συνδέει δύο δομές.

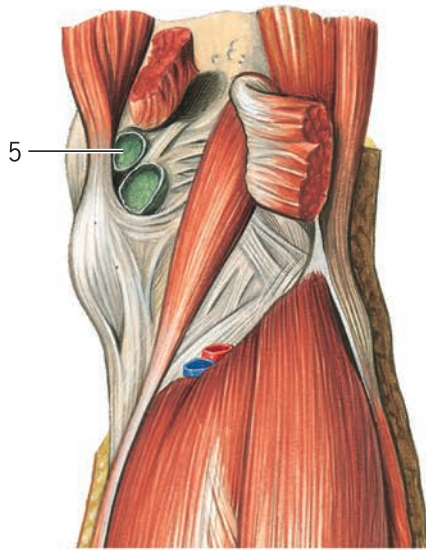
■ A

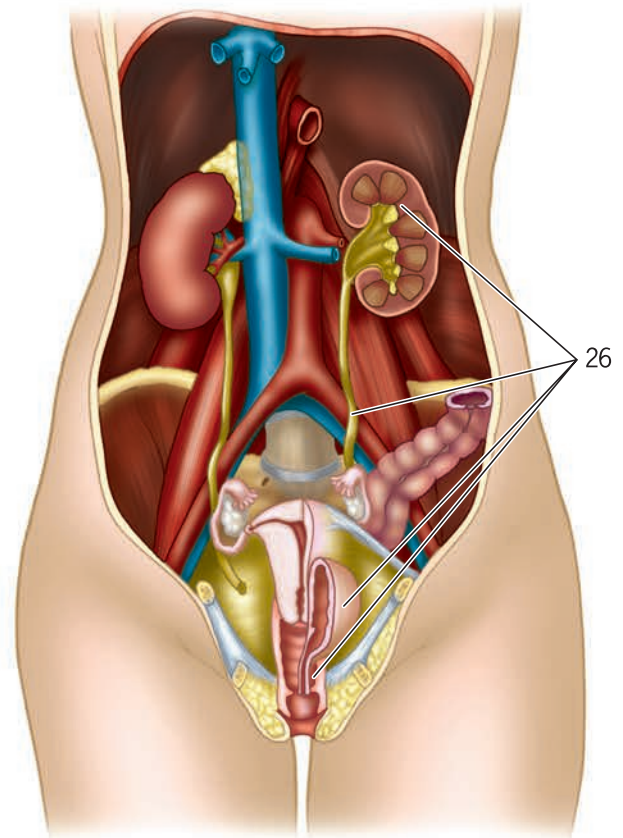
■ B

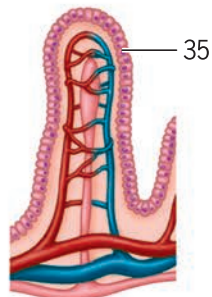
■ Γ

■ Δ

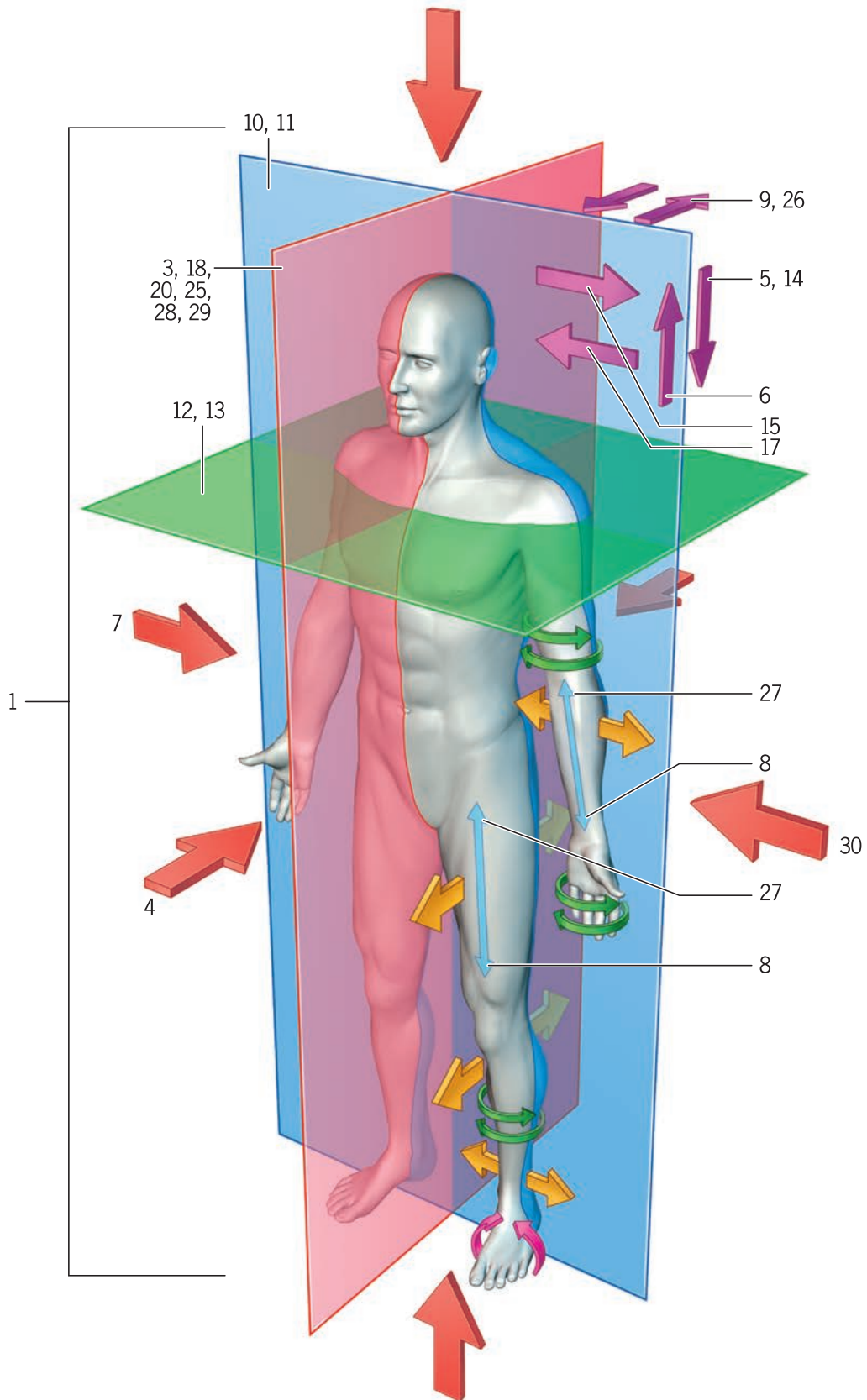
■ E

Γενικά θέση

- 1 **Ανατομική θέση (anatomical position):** η θέση του ανθρώπινου σώματος όπου σε όρθια θέση η κεφαλή είναι στραμμένη προς τα εμπρός, τα άνω άκρα στα πλάγια του κορμού με τις παλάμες στραμμένες προς τα εμπρός (σε υπτιασμό) και τα πόδια στραμμένα προς τα εμπρός. Χρησιμοποιείται ως θέση αναφοράς για την περιγραφή της εντόπισης ή της κατεύθυνσης διαφόρων δομών ή τμημάτων όπως έχει καθιερωθεί στην επίσημη ανατομική ορολογία.
- 2 **Πρόσθια μασχαλιαία γραμμή (anterior axillary line):** νοητή κατακόρυφη γραμμή συνεχόμενη με τη γραμμή της πρόσθιας μασχαλιαίας πτυχής με το άνω άκρο στην ανατομική θέση. Ονομάζεται και *προμασχαλιαία γραμμή*.
- 3 **Πρόσθια μέση γραμμή (anterior median line):** νοητή κατακόρυφη γραμμή στην πρόσθια επιφάνεια του σώματος η οποία διαιρεί την επιφάνεια σε δύο ίσα ημιμόρια, δεξιό και αριστερό.
- 4 **Πρόσθιος (anterior):** στους ανθρώπους και σε άλλα δίποδα ο κατευθυνόμενος προς την κοιλιά. Ονομάζεται και *κοιλιακός*.
- 5 **Ουραίος (caudal):** 1. Ο αναφερόμενος στην ουρά ή στον κέρκο. 2. Στην ανατομία είναι όρος συνώνυμος του κάτω. 3. Στην εμβρυολογία υποδηλώνει μία θέση πλησιέστερα προς την ουρά.
- 6 **Κρανιακός (cranial):** 1. Ο αναφερόμενος στο κρανίο. 2. Ο πλησιέστερος προς την κεφαλή του σώματος. Στην ανατομία αποτελεί όρο συνώνυμο του άνω.
- 7 **Δεξιός (dexter):** υποδηλώνει τη δομή που βρίσκεται προς το δεξιό χέρι ή προς το δεξιό πλάγιο του σώματος.
- 8 **Περιφερικός (distal):** υποδηλώνει την απομάκρυνση από το σημείο προέλευσης ή έκφυσης ενός οργάνου ή τμήματος.
- 9 **Ραχιαίος (dorsal):** 1. Ο αναφερόμενος στη ράχη. 2. Υποδηλώνει μία θέση πλησιέστερα προς τη ραχιαία επιφάνεια σε σύγκριση με κάποιο άλλο σημείο αναφοράς. Συνώνυμος όρος του οπίσθιος στην ανατομία.
- 10 **Μετωπιαίος (frontal):** 1. Ο αναφερόμενος στο μέτωπο. 2. Υποδηλώνει μία σχέση προς τα μετωπιαία επίπεδα.
- 11 **Μετωπιαία επίπεδα (frontal planes):** Επίπεδα διερχόμενα επιμήκως δια του σώματος από το ένα πλάγιο στο άλλο, σε ορθή γωνία από το μέσο επίπεδο, και διαιρώντας το σώμα σε πρόσθιο και οπίσθιο τμήμα. Ονομάζονται μετωπιαία διότι είναι σχεδόν παράλληλα προς τη μετωπιαία ραφή του κρανίου. Ονομάζονται και *στεφανιαία επίπεδα* διότι διέρχονται δια της στεφανιαίας ραφής.
- 12 **Οριζόντιος (horizontal):** 1. Παράλληλος στο επίπεδο του οριζοντα. 2. Υποδηλώνει σχέση με αυτόν τον προσανατολισμό όταν το σώμα βρίσκεται στην ανατομική θέση.
- 13 **Οριζόντια επίπεδα (horizontal planes):** επίπεδα κάθετα προς τον επιμήκη άξονα του σώματος.
- 14 **Κάτω (inferior):** 1. Ο εντοπιζόμενος κάτω ή ο κατευθυνόμενος προς τα κάτω. 2. Ο αναφερόμενος στην κατώτερη επιφάνεια ενός οργάνου ή μιας δομής ή ο κατώτερος από δύο (ή περισσότερες) όμοιες δομές.
- 15 **Πλάγιος, έξω (lateral):** Υποδηλώνει μια δομή που βρίσκεται σε μεγαλύτερη απόσταση από το μέσο επίπεδο του σώματος ή από τη μέση γραμμή ενός οργάνου.
- 16 **Μαστική γραμμή (mamillary line):** νοητή κατακόρυφη γραμμή στην πρόσθια επιφάνεια του σώματος η οποία διέρχεται δια του κέντρου της θηλής.
- 17 **Έσω (medial):** υποδηλώνει μία δομή που βρίσκεται πλησιέστερα προς το μέσο επίπεδο ή τη μέση γραμμή του σώματος ή μιας δομής.
- 18 **Μέσος (median):** Ο εντοπιζόμενος στη μέση γραμμή. Δομές που βρίσκονται στο μέσο επίπεδο.
- 19 **Μέση μασχαλιαία γραμμή (median axillary line):** Νοητή γραμμή στο μέσο μεταξύ της πρόσθιας και της οπίσθιας μασχαλιαίας γραμμής η οποία διέρχεται από την κορυφή της μασχάλης.
- 20 **Μέσο επίπεδο (median plane):** Νοητό επίπεδο διερχόμενο επιμήκως δια της μεσότητας του σώματος από εμπρός προς τα πίσω, διαιρώντας το σε δεξιό και αριστερό ημιμόριο. Ονομάζεται και *μέσο οβελιαίο επίπεδο*.
- 21 **Μέση κλειδική γραμμή (midclavicular line):** Νοητή κατακόρυφη γραμμή στην πρόσθια επιφάνεια του σώματος η οποία διέρχεται από το μέσο της κλείδας. Ονομάζεται και *μέσο κλειδικό επίπεδο*.
- 22 **Παράμεσο επίπεδο (paramedian planes):** οποιοδήποτε οβελιαίο επίπεδο εκτός του μέσου επιπέδου.
- 23 **Παραστερνική γραμμή (parasternal line):** νοητή γραμμή στην πρόσθια επιφάνεια του σώματος στο μέσο της απόστασης μεταξύ της μασχαλιαίας γραμμής και του χείλους του στέρνου.
- 24 **Οπίσθια μασχαλιαία γραμμή (posterior axillary line):** νοητή κατακόρυφη γραμμή συνεχόμενη με τη γραμμή της οπίσθιας μασχαλιαίας πτυχής με το άνω άκρο στην ανατομική θέση.
- 25 **Οπίσθια μέση γραμμή (posterior median line):** νοητή κατακόρυφη γραμμή στην οπίσθια επιφάνεια του σώματος η οποία διαιρεί την επιφάνεια σε δύο ίσα ημιμόρια, το δεξιό και το αριστερό ημιμόριο.
- 26 **Οπίσθιος (posterior):** στον άνθρωπο και στα δίποδα ο κατευθυνόμενος προς τη ραχιαία επιφάνεια του σώματος. Ονομάζεται και *ραχιαίος*.
- 27 **Εγγύς (proximal):** ο πλησιέστερος προς το σημείο έκφυσης ή πρόσφυσης ενός οργάνου ή τμήματος.
- 28 **Οβελιαία επίπεδα (sagittal planes):** κατακόρυφα επίπεδα τα οποία διέρχονται δια του σώματος παράλληλα προς το μέσο επίπεδο (ή προς την οβελιαία ραφή) και διαιρούν το σώμα σε αριστερό και δεξιό τμήμα. Περιλαμβάνονται το *μέσο* και το *παραοβελιαίο επίπεδο*.
- 29 **Οβελιαίος (sagittal):** ο εντοπιζόμενος στο επίπεδο ή παράλληλα προς την οβελιαία ραφή, δηλαδή το μέσο επίπεδο του σώματος.
- 30 **Αριστερά (sinister):** Υποδηλώνει τη δομή που βρίσκεται προς το αριστερό χέρι ή προς το αριστερό πλάγιο του σώματος.
- 31 **Στερνική γραμμή (sternal line):** νοητή κατακόρυφη γραμμή στην πρόσθια επιφάνεια του σώματος που αντιστοιχεί στο πλάγιο χείλος του στέρνου.

■ A

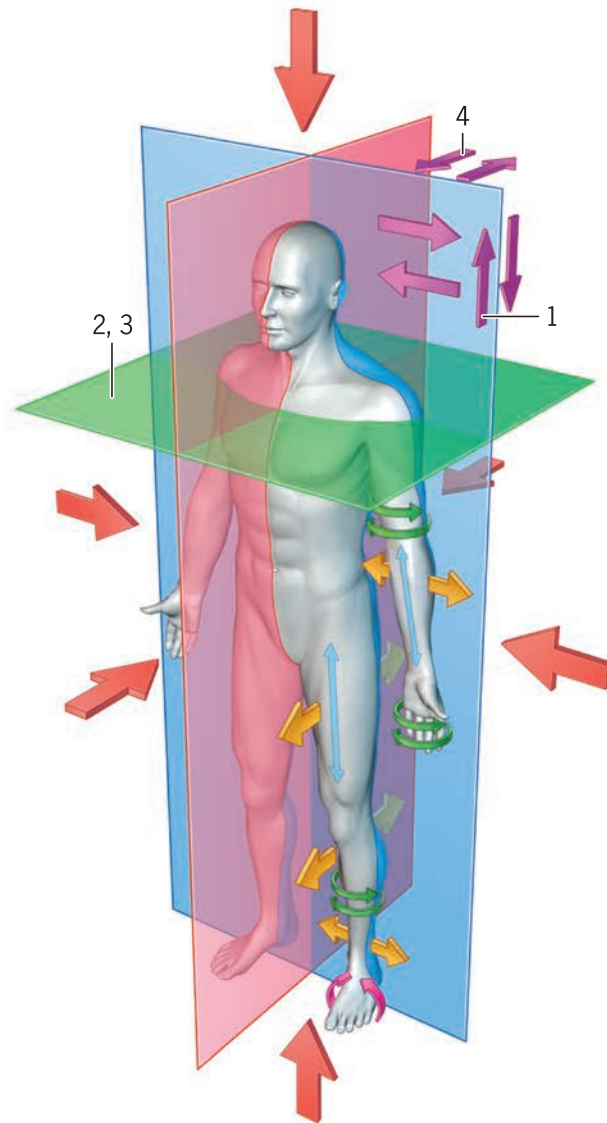

- 1 **Άνω (superior):** ο αναφερόμενος σε μία δομή η οποία καταλαμβάνει μία θέση πλησίον της κορυφής. A
- 2 **Εγκάρσιος (transverse):** κάθετος προς έναν επιμήκη άξονα. A
- 3 **Εγκάρσια επίπεδα (transverse planes):** οριζόντια επίπεδα του σώματος που διαιρούν το σώμα σε άνω και κάτω μοίρα. A
- 4 **Κοιλιακός (ventral):** υποδηλώνει μια θέση πλησιέστερα προς την κοιλιά σε σύγκριση με άλλο σημείο αναφοράς. Στην ανατομία είναι όρος συνώνυμος με τον όρο *πρόσθιος*. A

Οστά

- 5 **Τροφοφόρος πόρος (nutrient canal):** ένας από τους ελεύθερα αναστομωτικούς πόρους συμπαγούς οστού που περιέχει αιμοφόρα αγγεία, λεμφαγγεία και νεύρα. B

■ A

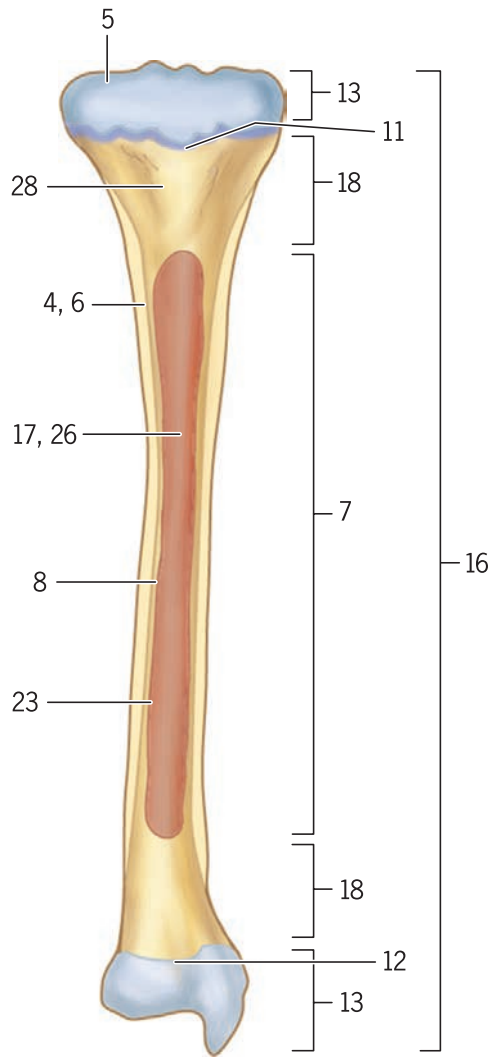

■ B

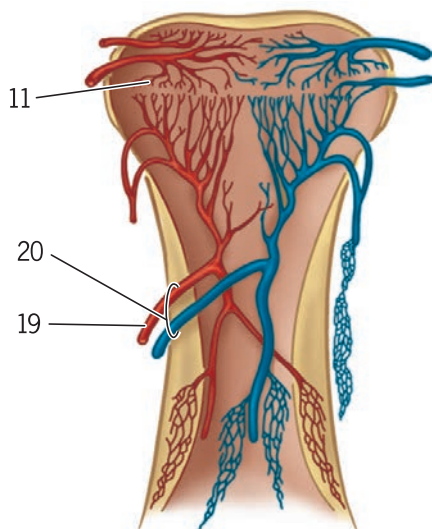

- 1 **Οστούν (bone):** 1. Ένας συμπαγής τύπος συνδετικού ιστού ο οποίος σχηματίζει το μεγαλύτερο μέρος του σκελετού των περισσότερων σπονδυλωτών. Αποτελείται από ένα οργανικό στέλεχος (τα κύτταρα και το στρώμα) και από ένα μη οργανικό στέλεχος. Το στρώμα περιέχει ένα δίκτυο κολλαγόνων ινών το οποίο διαποτίζει το μη οργανικό στέλεχος κυρίως το φωσφορικό ασβέστιο (85%) και το ανθρακικό ασβέστιο (10%) και σε αυτό οφείλεται η ποιότητα της σκληρότητας του οστού. 2. Οποιοδήποτε από τα οστά που σχηματίζουν το σκελετό του σώματος. Α
- 2 **Μυελός των οστών (bone marrow):** το μαλακό υλικό που πληροί τις κοιλότητες των οστών. Αποτελείται από ένα δίκτυο συνδετικού ιστού που περιέχει διακλαδιζόμενες ίνες και τα κύτταρα του μυελού τα οποία είναι κυρίως λιπώδη κύτταρα, μεγάλα εμπύρηννα κύτταρα ή μυελοκύτταρα και γιγάντια κύτταρα τα οποία ονομάζονται μεγακαρουκύτταρα. Α
- 3 **Κεφαλή (capitulum):** μικρό έπαρμα ενός οστού με το οποίο αρθρώνεται με άλλο οστούν. Α
- 4 **Συμπαγές οστούν (compact bone):** οστέινη ουσία η οποία είναι συμπαγής και σκληρή. Α, Γ
- 5 **Κόνδυλος (condyle):** μία κοίλη προβολή σε ένα οστούν, συνήθως για την άρθρωση με ένα άλλο οστούν. Α
- 6 **Φλοιώδεις οστούν (cortical bone):** η ουσία που αποτελεί το σκληρό εξωτερικό περίβλημα ενός οστού. Α, Γ
- 7 **Διάφυση (diaphysis):** η επιμηκυσμένη κυλινδρική μοίρα ενός μακρού οστού μεταξύ των άκρων (επιφύσεων) οι οποίες είναι συνήθως αρθρικές και πλατύτερες. Αποτελείται από ένα σωλήνα συμπαγούς οστού ο οποίος περικλείει την κοιλότητα του μυελού. Α
- 8 **Ενδόστεο (endosteum):** ο ιστός που επενδύει την κοιλότητα του μυελού ενός οστού. Α
- 9 **Επικόνδυλος (epicondyle):** ένα έπαρμα σε ένα οστούν που βρίσκεται πάνω από τον κόνδυλο. Α
- 10 **Χόνδρος της επίφυσης (epiphyseal cartilage):** ο χόνδρος που σχηματίζει την επίφυση πριν από την οστεοποίηση της. Α
- 11 **Δίσκος της επίφυσης (epiphyseal disk):** ο δίσκος ή η πλάκα από χόνδρο που παρεμβάλλεται μεταξύ της επίφυσης και της διάφυσης του οστού κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης. Με την αύξησή του αυξάνει το μήκος του οστού. Ονομάζεται και *επιφυσιακός δίσκος* ή *αυξητικός δίσκος* ή *πλάκα*. Α, Β, Γ
- 12 **Γραμμή της επίφυσης (epiphyseal line):** ένα επίπεδο ή μία πλάκα σε ένα μακρό οστούν, ορατό ως γραμμή το οποίο οριοθετεί τη συμβολή της επίφυσης και της διάφυσης. Α
- 13 **Επίφυση (epiphysis):** το διευρυμένο αρθρικό άκρο ενός μακρού οστού το οποίο αναπτύσσεται από ένα δευτερογενή πυρήνα οστέωσης και κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης αποτελείται είτε από το χόνδρο είτε διαχωρίζεται από τη διάφυση με το δίσκο της επίφυσης. Α
- 14 **Πλατύ οστούν (flat bone):** οποιοδήποτε από τα οστά με πολύ μικρό πάχος. Συνήθως αποτελείται μόνο από μία λεπτή στιβάδα συμπαγούς οστού ή από δύο στιβάδες συμπαγούς οστού μεταξύ των οποίων παρεμβάλλεται σπογγώδεις οστούν και ο μυελός. Συνήθως έχουν μηνοειδές σχήμα και δεν είναι επίπεδα. Α
- 15 **Ακανόνιστου σχήματος οστούν (irregular bone):** ένα οστούν που δεν ανήκει στα μακρά, στα βραχεία ή στα επίπεδα οστά, όπως για παράδειγμα τα οστά του κρανίου και του ισχίου και οι σπόνδυλοι. Α
- 16 **Μακρό οστούν (long bone):** ένα οστούν το οποίο έχει έναν επιμήκη άξονα μεγάλου μήκους και αποτελείται από το σώμα ή διάφυση και από ένα διευρυμένο τμήμα (επίφυση) σε αμφοτέρω άκρα το οποίο αποτελείται συνήθως από χόνδρο. Τυπικά απαντάται στα άκρα. Α
- 17 **Μυελική κοιλότητα (medullary cavity):** ο χώρος εντός της διάφυσης ενός μακρού οστού που περιέχει μυελό των οστών. Α
- 18 **Μετάφυση (metaphysis):** το πλατύτερο τμήμα στο άκρο της διάφυσης ενός μακρού οστού πλησίον του δίσκου της επίφυσης. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης περιέχει την αυξητική ζώνη και αποτελείται από σπογγώδεις οστούν. Στον ενήλικα συνεχεται με την επίφυση. Α
- 19 **Τροφοφόρος αρτηρία (nutrient artery):** Αρτηρία που αιματώνει το μυελό ενός μακρού οστού. Ονομάζεται και *μυελική αρτηρία*. Β, Γ
- 20 **Τροφοφόρος τρήμα (nutrient foramen):** το τρήμα για τη διόδο των τροφοφόρων αγγείων εντός της κοιλότητας του μυελού. Γ
- 21 **Οστάριο (ossicle):** ένα μικρό οστούν. Α
- 22 **Πυρήνας οστέωσης (ossification center):** οποιοδήποτε σημείο από το οποίο αρχίζει η διαδικασία της οστεοποίησης σε ένα οστούν. Στα μακρά οστά υπάρχει ένας πρωτογενής πυρήνας για τη διάφυση και ένας δευτερογενής πυρήνας για την επίφυση. Α
- 23 **Περιοστέο (periosteum):** εξειδικευμένος συνδετικός ιστός που καλύπτει όλα τα οστά του σώματος και σχηματίζει δυναμικούς χώρους. Στον ενήλικα αποτελείται από δύο στιβάδες οι οποίες δεν αφορίζονται σαφώς. Η εξωτερική στιβάδα αποτελείται από ένα δίκτυο πυκνού συνδετικού ιστού που περιέχει αιμοφόρα αγγεία και η εν τω βάθει στιβάδα αποτελείται από χαλαρά διατεταγμένες ίνες κολλαγόνου με ατρακτοειδή κύτταρα συνδετικού ιστού και από ένα δίκτυο λεπτών ελαστικών ινών. Α
- 24 **Φάλαγγα (phalanx):** τα οστά των δακτύλων του χεριού και του ποδιού. Α
- 25 **Αεροφόρο οστούν (pneumatized bone):** οστούν το οποίο περιέχει αεροφόρες κοιλότητες ή κόλπους. Α
- 26 **Ερυθρός μυελός των οστών (red bone marrow):** ο μυελός του αναπτυσσόμενου οστού, των πλευρών, των σπονδύλων και πολλών μικρών οστών. Αποτελεί τη θέση παραγωγής ερυθροκυττάρων και κοκκωδών λευκοκυττάρων. Α
- 27 **Βραχύ οστούν (short bone):** οστούν του οποίου οι κύριες διαστάσεις είναι σχεδόν ίσες όπως τα οστά του καρπού ή του ταρσού. Α
- 28 **Σπογγώδεις οστούν (spongy bone):** οστέινη ουσία η οποία αποτελείται από διαπλεκόμενα πέταλα και βρίσκεται συνήθως στο εσωτερικό του συμπαγούς οστού. Α
- 29 **Ωχρός μυελός των οστών (yellow bone marrow):** ο μυελός των οστών που αποτελείται κυρίως από λιπώδη κύτταρα. Α

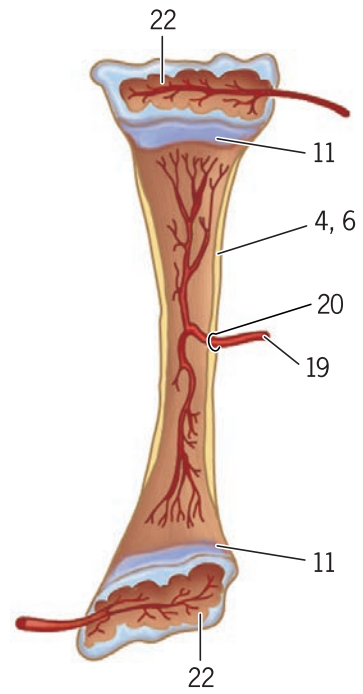
■ A

■ B

■ Γ

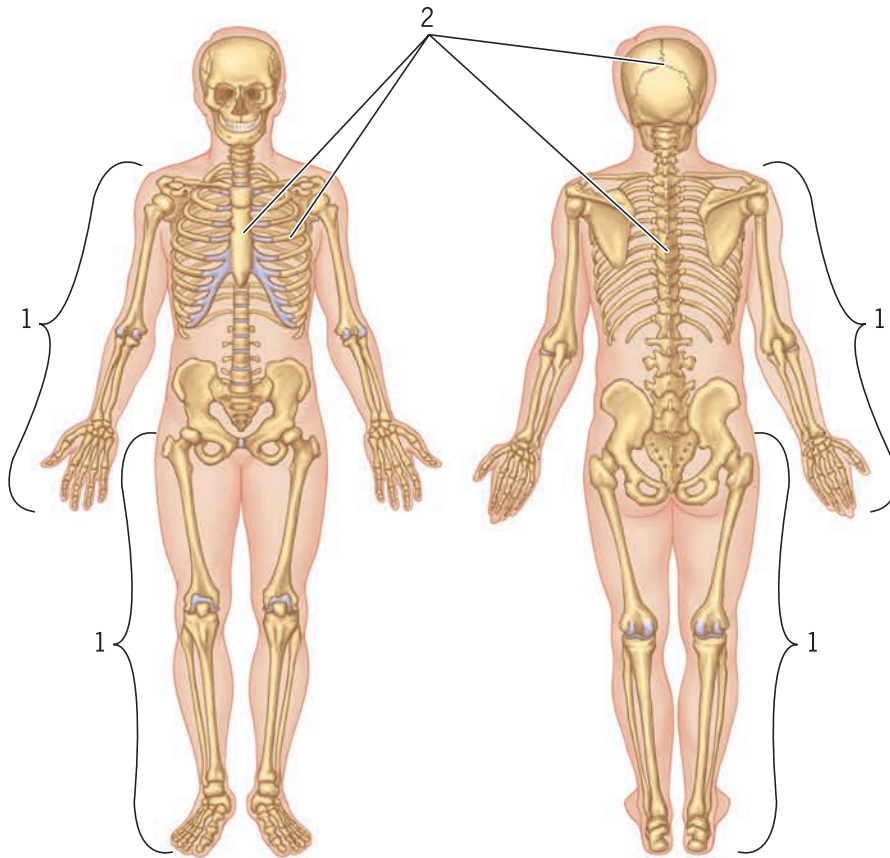

- 1 **Σκελετός των άκρων (appendicular skeleton):** τα οστά του άνω και κάτω άκρου. Α
- 2 **Αξονικός σκελετός (axial skeleton):** τα οστά του κρανίου, της σπονδυλικής στήλης και το στέρνο. Α
- 3 **Σκελετικό σύστημα (skeletal system):** τα οστά και οι χόνδροι του σώματος. Α

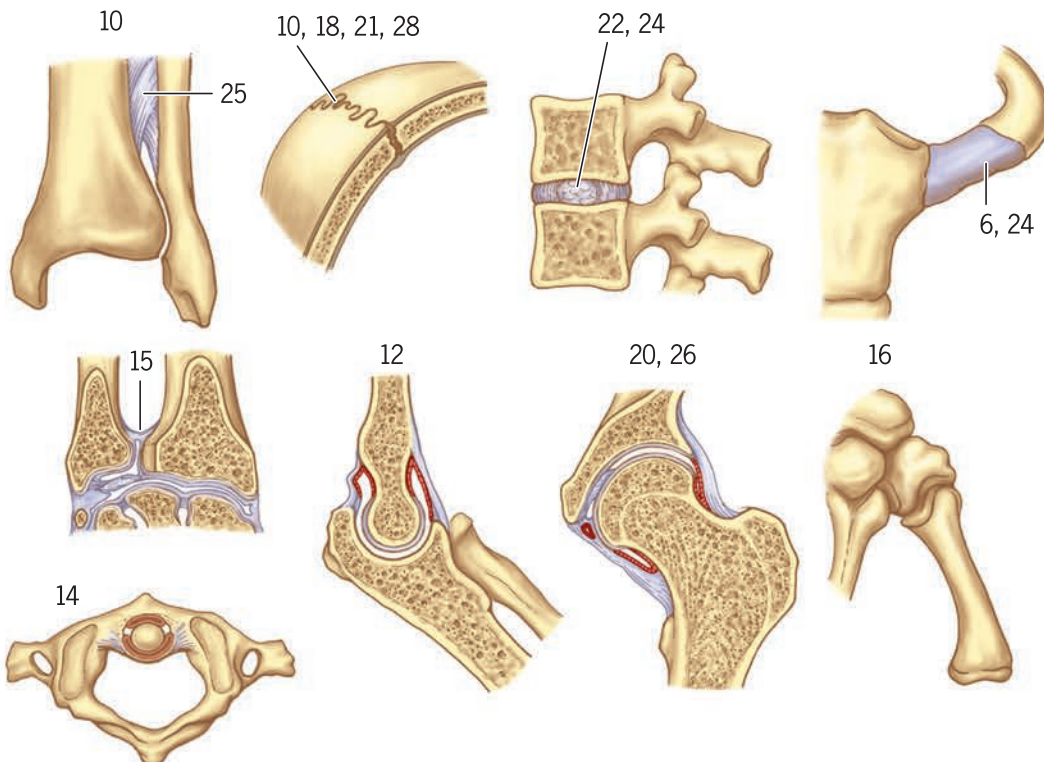
Αρθρώσεις

- 4 **Άρθρωση (joint):** το σημείο συνένωσης ή συμβολής μεταξύ δύο ή περισσότερων οστών του σκελετού ιδίως όταν επιτρέπει την εκτέλεση κινήσεων. Β
- 5 **Αρθρώσεις οστών (bony joints):** τα σημεία συμβολής δύο ή περισσότερων οστών του σκελετού συμπεριλαμβανομένων των ινώδων, των χόνδρινων και των ορογόνων αρθρώσεων. Β
- 6 **Χόνδρινη άρθρωση (cartilaginous joint):** τύπος συνάρθρωσης στην οποία η συνένωση των οστών διενεργείται με την παρεμβολή χόνδρου. Υπάρχουν δύο τύποι, η *συχόνδρωση* και η *σύμφυση*. Β
- 7 **Κοτυλοειδής άρθρωση (cotyloid joint):** ένας τύπος σφαιροειδούς άρθρωσης. Β
- 8 **Συγχονδρώσεις του κρανίου (cranial synchondroses):** οι χόνδρινες αρθρώσεις μεταξύ των οστών του κρανίου. Β
- 9 **Ελλειψοειδής άρθρωση (ellipsoidal joint):** παραλλαγή της σφαιροειδούς άρθρωσης στην οποία οι αρθρικές επιφάνειες είναι ελλειψοειδείς παρά σφαιροειδείς όπως για παράδειγμα η κερκιδοκαρπική άρθρωση. Λόγω της διάταξης των μυών και των συνδέσμων γύρω από την άρθρωση επιτρέπεται η εκτέλεση όλων των κινήσεων εκτός από τις στροφικές κινήσεις γύρω από τον κατακόρυφο άξονα. Ονομάζεται και *κονδυλοειδής άρθρωση*. Β
- 10 **Ινώδης άρθρωση (fibrous joint):** τύπος συνάρθρωσης στον οποίο η συνένωση των οστών διενεργείται με την παρεμβολή ινώδους ιστού ο οποίος επιτρέπει ελάχιστη κινητικότητα μεταξύ των συντασσόμενων οστών. Στον τύπο αυτό περιλαμβάνονται οι ραφές και οι συνδεσμώσεις. Β *Σημ. Επιμ.:* Στην Ελληνική Ανατομική Ορολογία η διάκριση των αρθρώσεων έχει καθιερωθεί ως διαρθρώσεις, συναρθρώσεις και αμφιαρθρώσεις.
- 11 **Επίπεδη ραφή (flat suture):** τύπος ραφής στον οποίο υπάρχει απλή παράθεση των συνεχόμενων επιφανειών χωρίς διασύνδεση των άκρων των συμμετεχόντων οστών. Ονομάζεται και *ψευδής ραφή*. Β
- 12 **Γίγγλυμος άρθρωση (ginglymus):** τύπος διάρθρωσης στον οποίο επιτρέπεται η εκτέλεση κίνησης σε ένα μόνο επίπεδο, προς τα εμπρός και πίσω όπως στον μεντεσέ της πόρτας. Ονομάζεται και *άρθρωση τύπου "μεντεσέ"*. Β
- 13 **Σκελιαία ραφή (limbous suture):** ένας τύπος λεπιδοειδούς ραφής στον οποίο οι οδοντωτές επιφάνειες των οστών διασυνδέονται στενά μεταξύ τους. Β
- 14 **Αξονική άρθρωση (pivot joint):** τύπος διάρθρωσης που επιτρέπει την εκτέλεση στροφικών κινήσεων σε ένα μόνο επίπεδο. Μία αξονική απόφυση στρέφεται εντός ενός δακτυλίου ή ένας δακτύλιος στρέφεται επάνω σε έναν άξονα. Β
- 15 **Επίπεδη άρθρωση (plane joint):** τύπος διάρθρωσης στον οποίο οι συντασσόμενες επιφάνειες είναι επίπεδες ή ελαφρά κυρτές. Επιτρέπει την εκτέλεση απλών κινήσεων ολισθησης προς οποιαδήποτε κατεύθυνση εντός μικρών ορίων που καθορίζονται από τους συνδέσμους. Ονομάζεται και *ολισθαίνουσα άρθρωση*. Β
- 16 **Εφιπιοειδής άρθρωση (saddle joint):** τύπος διάρθρωσης στον οποίο η αρθρική επιφάνεια του ενός οστού είναι κοίλη σε μία κατεύθυνση και κυρτή στην κατεύθυνση που είναι κάθετη σε μία κατεύθυνση (κοιλόκυρτη). Η αρθρική επιφάνεια του δεύτερου οστού είναι κατά αντιστοιχία κυρτόκοιλη. Επιτρέπει την εκτέλεση κίνησης κατά μήκος δύο κύριων αξόνων που είναι κάθετοι μεταξύ τους. Β
- 17 **Σχινοδύλιση (schindylesis):** τύπος άρθρωσης στον οποίο μία σχισμή ενός οστού υποδέχεται ένα πέταλο ενός άλλου οστού όπως στην άρθρωση του κάθετου πέταλου του ηθμοειδούς οστού με την ύνιδα. Ονομάζεται και *σφηνοαυλακοειδής άρθρωση*. Β
- 18 **Πριονωτή ραφή (serrated suture):** τύπος ραφής στον οποίο τα συντασσόμενα οστά συνδέονται μεταξύ τους με αποφύσεις με πριονωτή όψη. Β
- 19 **Απλή άρθρωση (simple joint):** τύπος διάρθρωσης στον οποίο συμμετέχουν μόνο δύο οστά. Β
- 20 **Σφαιροειδής άρθρωση (spheroidal joint):** τύπος διάρθρωσης στον οποίο μία σφαιροειδής επιφάνεια ενός οστού (σφαίρα) κινείται εντός μιας κοίλης επιφάνειας ενός άλλου οστού. Αποτελεί τον πλέον κινητό τύπο άρθρωσης. Ονομάζεται και *πολυαξονική άρθρωση*. Β
- 21 **Ραφή (suture):** τύπος συνδέσμωσης στον οποίο οι αντιτακτές επιφάνειες των οστών συνδέονται στενά με μία λεπτή στιβάδα ινώδους συνδετικού ιστού με αποτέλεσμα να μην επιτρέπεται καμία κινητικότητα. Απαντάται μόνο στο κρανίο. Ονομάζεται και *αληθής ραφή*. Β
- 22 **Σύμφυση (symphysis):** τύπος συγχόνδρωσης στον οποίο οι αντιτακτές επιφάνειες των οστών συνδέονται στενά με ένα ινοχόνδρινο πέταλο. Ονομάζεται και *ινοχόνδρινη άρθρωση*. Β
- 23 **Συνάρθρωση (synarthrosis):** συνένωση οστών που δεν επιτρέπει καμία κινητικότητα και στην οποία τα οστά συνδέονται με συμπαγή συνδετικό ιστό. Διακρίνεται σε δύο τύπους, τη συνδέσμωση και τη συγχόνδρωση. Β
- 24 **Συγχόνδρωση (synchondrosis):** συνένωση δύο οστών ή πυρήνων οστέωσης που επιτυγχάνεται είτε με υαλοειδή χόνδρο είτε με ινώδη χόνδρο. Συνήθως είναι προσωρινός τύπος άρθρωσης και ο παρεμβαλλόμενος χόνδρος οστεοποιείται στην ενήλικη ζωή. Β
- 25 **Συνδέσμωση (syndesmosis):** τύπος ινώδους άρθρωσης στον οποίο ο παρεμβαλλόμενος ινώδης συνδετικός ιστός σχηματίζει ένα μεσόστεο υμένα ή σύνδεσμο. Β
- 26 **Διάρθρωση (synovial joint):** εξειδικευμένη άρθρωση η οποία επιτρέπει ελεύθερη εκτέλεση κινήσεων. Τα συντασσόμενα οστά περιβάλλονται από τον αρθρικό θύλακο που περικλείει μία κοιλότητα η οποία επενδύεται από τον αρθρικό υμένα (ενάρθριο ορογόνο υμένα). Β
- 27 **Σύνθετη άρθρωση (composite joint):** τύπος διάρθρωσης στον οποίο συμμετέχουν περισσότερα από δύο οστά. Β
- 28 **Λεπιδοειδής ραφή (squamous suture). Β**

A

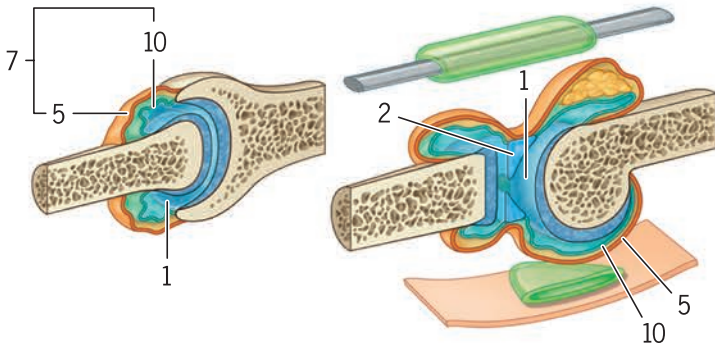

B

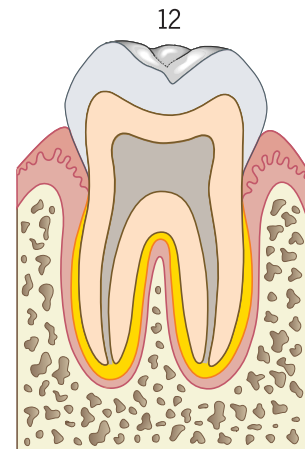

- 1 **Αρθρική κοιλότητα (articular cavity):** ο μικρός χώρος μιας διάρθρωσης ο οποίος αφορίζεται από τον ορογόνο υμένα και από τους αρθρικούς χόνδρους. Α
- 2 **Αρθρικός δίσκος (articular disk):** ένα πέταλο το οποίο αποτελείται από ινώδη χόνδρο ή πυκνό ινώδη ιστό και απαντάται σε ορισμένες διαρθρώσεις. Εκτείνεται εντός της άρθρωσης και εκφύεται από την περιφέρεια του αρθρικού θυλάκου. Σε ορισμένες περιπτώσεις διαιρεί πλήρως την αρθρική κοιλότητα σε δύο διακριτά διαμερίσματα. Ονομάζεται και *διάρθριος δίσκος*. Α, Ε
- 3 **Θυλακικοί σύνδεσμοι (capsular ligaments):** παχύνσεις του ινώδη υμένα του αρθρικού θυλάκου. Α
- 4 **Εξωθυλακικοί σύνδεσμοι (extracapsular ligaments):** σύνδεσμοι μιας άρθρωσης που βρίσκονται εκτός του αρθρικού θυλάκου. Α
- 5 **Ινώδης υμένας του αρθρικού θύλακο (fibrous membrane of joint capsule):** η εξωτερική από τις δύο στιβάδες του αρθρικού θύλακου μιας διάρθρωσης που αποτελείται από πυκνό λευκό ινώδη ιστό. Α
- 6 **Μεσοθυλακικοί σύνδεσμοι (intracapsular ligaments):** σύνδεσμοι εντός του αρθρικού θυλάκου. Δ
- 7 **Αρθρικός θύλακος (joint capsule):** ασκοειδές περίβλημα το οποίο περικλείει την κοιλότητα μιας διάρθρωσης μέσω πρόσφυσης του στην περιφέρεια του αρθρικού άκρου καθενός από τα συντασσόμενα οστά. Αποτελείται από έναν ινώδη υμένα και από έναν ορογόνο υμένα. Α, Δ
- 8 **Αρθρικό υγρό (synovial fluid):** Διαυγές, αλκαλικό, ιξώδες υγρό, που προσομοιάζει με το ασπράδι του αυγού. Εκκρίνεται από τον αρθρικό υμένα και περιέχεται εντός των αρθρικών κοιλότητων, των θυλάκων και των τενόντιων ελύτρων. Α
- 9 **Αρθρική πτυχή (synovial fold):** προέκταση του αρθρικού υμένα από την ελεύθερη εσωτερική επιφάνεια έως την αρθρική κοιλότητα. Α
- 10 **Ορογόνος υμένας του αρθρικού θυλάκου (synovial membrane of joint capsule):** η έσω από τις δύο στιβάδες του αρθρικού θυλάκου της διάρθρωσης, η οποία αποτελείται από χαλαρό συνδετικό ιστό και έχει μία ελεύθερη λεία επιφάνεια που επαλείφει την αρθρική κοιλότητα. Εκκρίνει το αρθρικό υγρό. Α
- 11 **Αρθρικές λάχνες (synovial villi):** λεπτές προβολές του αρθρικού υμένα από την ελεύθερη εσωτερική επιφάνεια έως την αρθρική κοιλότητα. Α
- 12 **Γόμφωση (gomphosis):** τύπος συνδέσμωσης στην οποία μία κωνική απόφυση εισέρχεται σε ένα κοίλο τμήμα όπως η άρθρωση της βελονοειδούς απόφυσης με το κροταφικό οστό ή η άρθρωση των οδόντων στα φαντρία. Β
- 13 **Επιχείλιος χόνδρος (labrum):** προέκτων ινοχόνδρινος δακτύλιος γύρω από την περιφέρεια ορισμένων αρθρώσεων όπως ο επιχείλιος χόνδρος της κοτύλης του ισχίου και της ωμογλήνης της ωμοπλάτης. Γ
- 14 **Αρθρικός μηνίσκος (articular meniscus):** ένα πέταλο, συνήθως σφηνοειδούς και μηνοειδούς σχήματος που αποτελείται από πυκνό ινώδη χόνδρο ή πυκνό ινώδη ιστό και απαντάται σε ορισμένες διαρθρώσεις. Το ένα πλάγιο σχηματίζει μία επιχείλια πρόσφυση στον αρθρικό θύλακο και τα άλλα δύο πλάγια εκτείνονται εντός της άρθρωσης όπου απολήγουν σε έναν ελεύθερο άκρο. Δ
- 15 **Δικονδύλια άρθρωση (bicondylar joint):** κονδυλοειδής άρθρωση με ένα μηνίσκο μεταξύ των αρθρικών επιφανειών όπως στην κροταφογναθική διάρθρωση. Ε

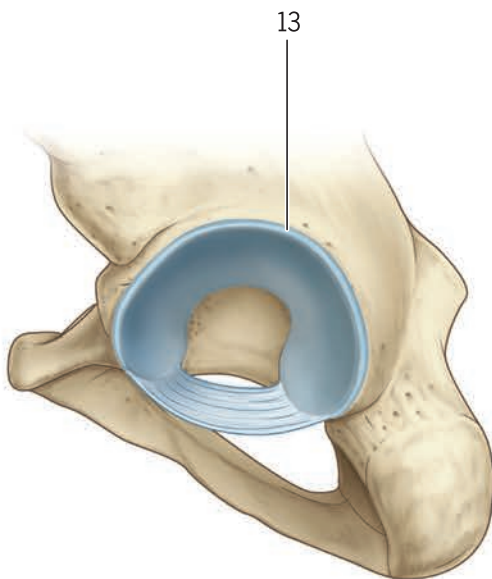
■ A

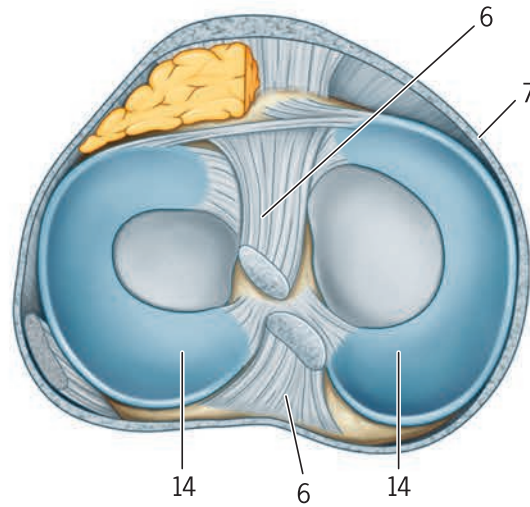
■ B

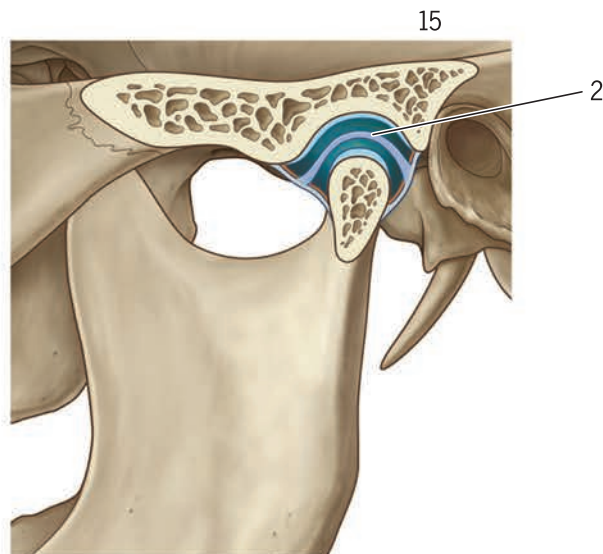
■ Γ

■ Δ

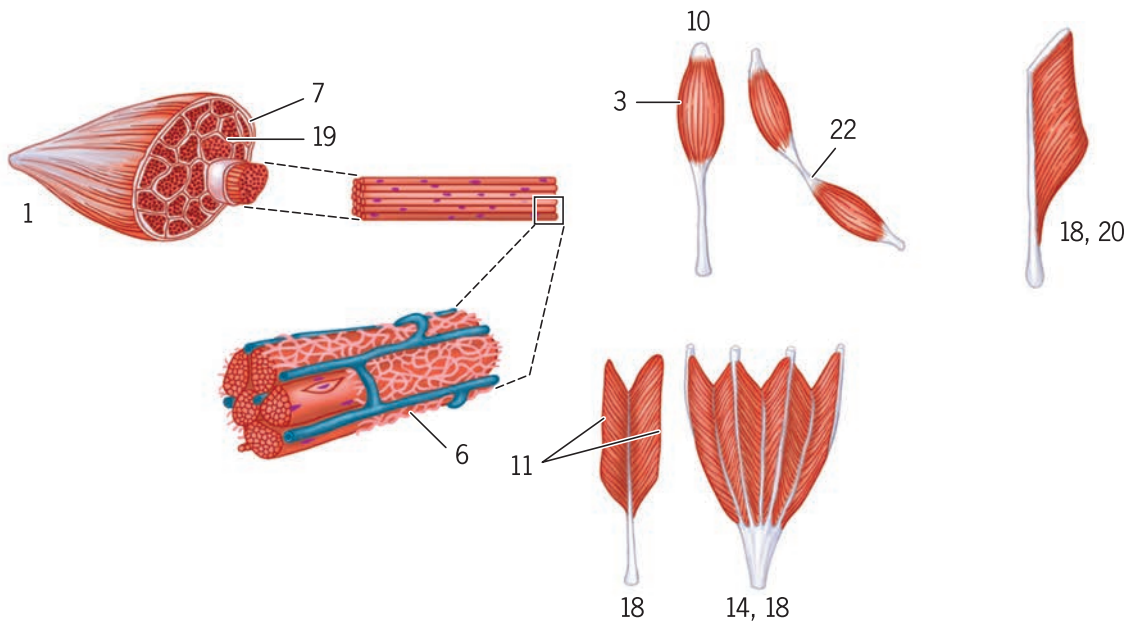
■ E

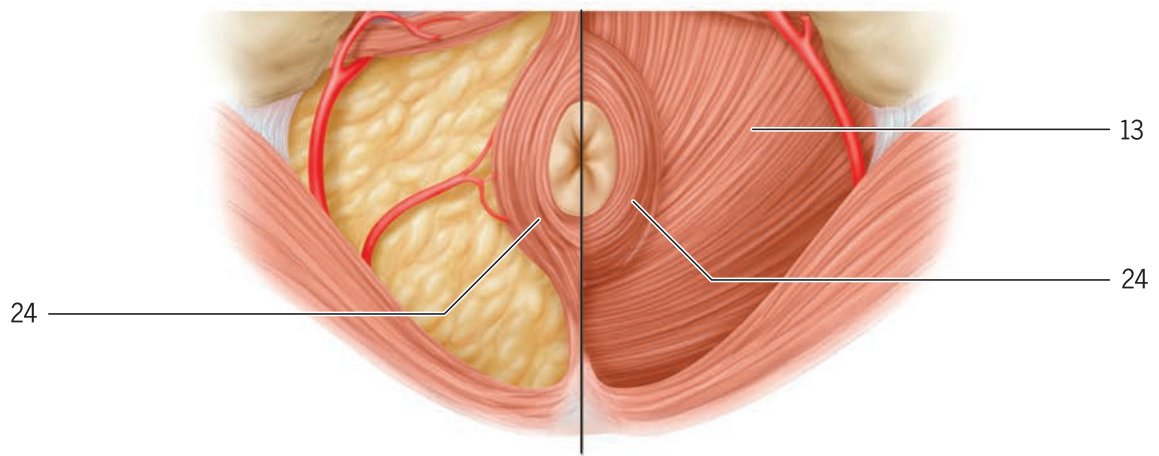
Μύες

- 1 **Μυς (muscle):** όργανο που με τη συστολή του παράγει τις κινήσεις ενός ζωικού οργανισμού. Υπάρχουν δύο είδη μυών. Οι *γραμμωτοί μύες* που περιλαμβάνουν τους σκελετικούς μύες που η σύσπασή τους είναι εκούσια και ο καρδιακός μυς. Οι *λείοι* ή *μη γραμμωτοί μύες* περιλαμβάνουν όλους τους μύες που συσπώνται ακούσια εκτός από την καρδιά. Οι γραμμωτοί μύες περιβάλλονται από μία λεπτή στιβάδα συνδετικού ιστού (*επιμύσιο*) από το οποίο διέρχονται διαφράγματα (*περιμύσιο*) και διακρίνουν τον μυ σε δεσμίδες που περιέχουν παράλληλες ίνες οι οποίες διαχωρίζονται με διαφράγματα συνδετικού ιστού (*ενδομύσιο*). Κάθε ίνα αποτελείται από σαρκόπλασμα που αποτελείται από εναλλάξ φωτεινές και σκοτεινές ζώνες (σε αυτές οφείλεται και η ονομασία *γραμμωτός μυς*). Κάθε ίνα περιέχει μυϊκά ινίδια και περιβάλλεται από το σαρκείλημμα. Οι λείοι μύες αποτελούνται από επιμηκυσμένα, ατρακτοειδή εμπύρνηνα κύτταρα που διατάσσονται παράλληλα μεταξύ τους και προς τον επιμήκη άξονα του μυός. Τα κύτταρα αυτά συχνά συναθροίζονται σε δέσμες ποικίλου μεγέθους. Οι μύες, οι δέσμες και τα κύτταρα περικλείονται από αδιαφοροποίητο συνδετικό ιστό όπως και οι γραμμωτοί μύες. Α
- 2 **Απνεύρωση (aponeurosis):** λευκή, αποπλατυσμένη η σχοινοειδής τενόντια προέκταση η οποία συνήθως εξυπηρετεί τη σύνδεση του μυός με τα μέρη που κινεί. Α
- 3 **Γαστέρα (belly):** το σαρκώδες συστατικό τμήμα ενός μυός. Α
- 4 **Δερματικός μυς (cutaneous muscle):** γραμμωτός μυς που καταφύεται στο δέρμα όπως το μυώδες πλάτυσμα. Α
- 5 **Διαστολέας (dilatator):** μυς ο οποίος προκαλεί διαστολή. Α
- 6 **Ενδομύσιο (endomysium):** έλυτρο από εύθραυστα συνδεσμικά ινίδια που περιβάλλει κάθε μυϊκή ίνα. Α
- 7 **Επιμύσιο (epimysium):** το ινώδες έλυτρο που περιβάλλει ολόκληρο το μυ.
- 8 **Εκτείνοντας (extensor):** ο μυς που εκτείνει μία άρθρωση. Α
- 9 **Καμπτήρας (flexor):** 1. Ο προκαλών κάμψη. 2. Ο μυς που κάμπτει μία άρθρωση. Α
- 10 **Ατρακτοειδής μυς (fusiform muscle):** ατρακτοειδούς σχήματος μυς στον οποίο οι ίνες φέρονται σχεδόν παράλληλα προς τον επιμήκη άξονα του μυός αλλά συγκλίνουν σε έναν τένοντα σε αμφότερα τα άκρα. Α
- 11 **Κεφαλή του μυός (head of muscle):** το άκρο του μυός στο σημείο της πρόσφυσής του σε ένα οστό ή σε άλλη σταθερή δομή (έκφυση). Α
- 12 **Ινώδης πρόσφυση (lacertus):** ινώδης πρόσφυση του μυός. Α
- 13 **Ανελκτήρας (levator):** μυς που εξυπηρετεί την ανάσπαση του οργάνου ή της δομής στην οποία καταφύεται. Β
- 14 **Πολυπτεροειδής μυς (multipennate muscle):** ένας μυς, οι μυϊκές δέσμες του οποίου συγκλίνουν προς διάφορους τένοντες. Α
- 15 **Μυϊκό σύστημα (muscular system):** το σύνολο των μυών του σώματος. Στην επίσημη ανατομική ορολογία συμπεριλαμβάνονται οι τένοντες, οι θύλακες και τα ορογόνα έλυτρα. Α
- 16 **Τροχιλία μυός (muscular trochlea):** ανατομικό τμήμα το οποίο εξυπηρετεί την αλλαγή της διεύθυνσης της έλξης του τένοντα. Μπορεί να είναι ινώδης ή οστέινη. Α
- 17 **Σφιγκτήρας μυς (orbicular muscle):** ένας μυς που περιβάλλει μία φυσιολογική οπή του σώματος όπως τον οφθαλμό ή το στόμα. Α
- 18 **Πτεροειδής μυς (pennate muscle):** ένας μυς, οι ίνες του οποίου προσεγγίζουν τον καταφυτικό τένοντα από μία ευρεία περιοχή και καταφύονται σε ένα μεγάλο τμήμα της περιφέρειάς του. Ονομάζεται και *διπτεροειδής μυς*. Α
- 19 **Περιμύσιο (perimysium):** ο συνδετικός ιστός που αφορίζει μία δέση γραμμωτών μυϊκών ινών. Α
- 20 **Ημιπτεροειδής μυς (semipennate muscle):** ένας μυς, οι μυϊκές δέσμες του οποίου προσεγγίζουν τον καταφυτικό τένοντα από μία μόνο διεύθυνση και καταφύονται μόνο μέσω ενός μικρού τμήματος της περιφέρειάς του. Α
- 21 **Τενόντιο τόξο (tendinous arch):** γραμμική πάχυνση της περιτονίας πάνω από ένα τμήμα του μυός όπως το τενόντιο τόξο πάνω από το γαστροκνήμιο μυ ή πάνω από τον έσω θυροειδή μυ. Α
- 22 **Τενόντια εγγραφή (tendinous intersection):** ινώδης ταινία που διασχίζει τη γαστέρα ενός μυός και το διαιρεί σχεδόν πλήρως σε δύο τμήματα. Α
- 23 **Τετράγωνος μυς (quadrate muscle):** ένας μυς με τετράγωνο σχήμα.
- 24 **Σφιγκτήρας μυς (sphincter muscle):** Δακτυλιοειδής μυς που αποφράσσει μία φυσιολογική οπή. Μπορεί να είναι είτε γραμμωτός είτε λείος. Β

■ A

■ B

- 1 **Ινώδες έλυτρο (fibrous sheath):** η ινώδης στιβάδα ενός τενόντιου ελύτρου.
- 2 **Μεσοτενόντιο (mesotendon):** το έλυτρο από συνδετικό ιστό που προσφύει τον τένοντα στο ινώδες έλυτρό του. Α
- 3 **Ορογόνο έλυτρο (synovial sheath):** η ορογόνο στιβάδα ενός τενόντιου ελύτρου. Α
- 4 **Τένοντας (tendon):** ινώδης χορδή συνδετικού ιστού εντός της οποίας απολήγουν οι ίνες ενός μυός και μέσω της οποίας ο μύς προσφύεται σε ένα οστού ή σε μία άλλη δομή. Α
- 5 **Τενόντιο έλυτρο (tendon sheath):** έλυτρο ιστού το οποίο επικαλύπτει έναν τένοντα. Έχει ινώδη και ορογόνο στιβάδα. Α

Νεύρα

- 6 **Νευρικό σύστημα (nervous system):** το σύστημα των οργάνων που μαζί με το σύστημα των ενδοκρινών αδένων συσχετίζει τις ρυθμίσεις και αντιδράσεις ενός οργανισμού σε εσωτερικές και περιβαλλοντικές καταστάσεις. Περιλαμβάνει το κεντρικό και το περιφερικό νευρικό σύστημα. Β
- 7 **Νεύρο (nerve):** μία νηματοειδής δομή που αποτελείται από μία συλλογή ινών που μεταφέρουν νευρικές ώσεις μεταξύ ενός τμήματος του κεντρικού νευρικού συστήματος και κάποιας άλλης περιοχής του σώματος. Ένα νεύρο αποτελείται από ένα έλυτρο συνδετικού ιστού (επινεύριο) που περικλείει δέσμες ινών. Κάθε δέσμη περιβάλλεται από το δικό της έλυτρο συνδετικού ιστού (περινεύριο) η εσωτερική επιφάνεια του οποίου σχηματίζεται από έναν υμένα αποπλατυσμένων μεσοθηλιακών κυττάρων. Τα πολύ μικρά νεύρα αποτελούνται από μία δεσμίδα η οποία προέρχεται από το μητρικό νεύρο. Εντός των δεσμών η κάθε νευρική ίνα περιβάλλεται από διάμεσο συνδετικό ιστό (ενδονεύριο). Η νευρική ίνα (ο νευράξονας με το περίβλημά του) αποτελείται από διακριτά στοιχεία τα οποία βρίσκονται σε έναν στρώμα πρωτοπλάσματος (αξονόπλασμα). Ολόκληρη η δομή περικλείεται σε έναν λεπτό υμένα (αξονόλημμα). Κάθε νευρική ίνα περικλείεται από ένα κυτταρικό έλυτρο (νευρίλημμα) από το οποίο ενδέχεται να ή να μη διαχωρίζεται με μία λιπώδη στιβάδα (έλυτρο μυελίνης) το οποίο σχηματίζεται από νευροϊημματα κύτταρα. Β
- 8 **Νευρώνας (neuron):** τα κύτταρα του νευρικού συστήματος που άγουν τις νευρικές ώσεις. Ο τυπικός νευρώνας αποτελείται από το κυτταρικό σώμα που περιέχει τον πυρήνα και το περιβάλλον κυτταρόπλασμα (περικάρυο), από αρκετές βραχείες ακτινοειδείς αποφυάδες (δενδρίτες) και από μία μακρά αποφυάδα (νευράξονας) που απολήγει σε μικρούς κλάδους (τελοδενδρίτες) και ενδέχεται να φέρει μικρούς κλάδους (παράπλευροι κλάδοι) κατά μήκος της πορείας της. Ο νευράξονας μαζί με το περίβλημα ή το έλυτρό του σχηματίζει τη νευρική ίνα. Ονομάζεται και *νευρικό κύτταρο*. Β
- 9 **Άρθρικός κλάδος (articular branch):** κλάδος ενός μικτού (προσαγωγού ή απαγωγού) περιφερικού νεύρου που νευρώνει μία άρθρωση και τις παρακείμενες δομές.
- 10 **Αυτόνομος κλάδος (autonomic branch):** κλάδος ενός παρασυμπαθητικού ή συμπαθητικού νεύρου του αυτόνομου νευρικού συστήματος.
- 11 **Αυτόνομο νευρικό σύστημα (autonomic nervous system):** η μοίρα του νευρικού συστήματος που σχετίζεται με τη ρύθμιση του καρδιακού μυός, των λείων μυών και των αδένων. Συνήθως περιορίζεται στα δύο σπλαχνικά απαγωγά στελέχη, στο συμπαθητικό και στο παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα.
- 12 **Αυτόνομο πλέγμα (autonomic plexus):** οποιοδήποτε από τα εκτεταμένα δίκτυα νευρικών ινών και κυτταρικών σωμάτων που συσχετίζονται με το αυτόνομο νευρικό σύστημα. Απαντώνται κυρίως στον θώρακα, στην κοιλιά και στην πύελο και περιέχουν συμπαθητικές, παρασυμπαθητικές και σπλαχνικές απαγωγές ίνες.
- 13 **Κεντρικό νευρικό σύστημα (central nervous system):** ο εγκέφαλος και ο νωτιαίος μυελός.
- 14 **Δερματικός κλάδος (cutaneous branch):** κλάδος ενός μικτού περιφερικού νεύρου (προσαγωγού ή απαγωγού) που νευρώνει μία περιοχή του δέρματος.
- 15 **Μεσογαγγλιακοί κλάδοι του συμπαθητικού στελέχους (interganglionic branches of sympathetic trunk):** οι κλάδοι που συνδέουν τα γάγγλια του συμπαθητικού στελέχους.
- 16 **Μυϊκός κλάδος (muscular branch):** κλάδος ενός περιφερικού νεύρου ή αγγείου που κατανέμεται σε έναν μυ.
- 17 **Παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα (parasympathetic nervous system):** ο κρανιοϊερός κλάδος του αυτόνομου νευρικού συστήματος. Οι προγαγγλιακές ίνες του συνοδεύουν τα εγκεφαλικά νεύρα III, VII, IX, X και XI και τη δεύτερη έως την τέταρτη πρόσθια ιερή ρίζα. Νευρώνει την καρδιά, τους λείους μύες και τους αδένες της κεφαλής και του τραχήλου και τα σπλάχνα του θώρακα, της κοιλιάς και της πύελο. Τα κύτταρα των γαγγλίων με τα οποία συνάπτονται οι ίνες αυτές βρίσκονται εντός ή πλησίον των οργάνων που νευρώνουν.
- 18 **Περιαρτηριακό πλέγμα (periarterial plexus):** ένα δίκτυο αυτόνομων και αισθητικών νευρικών ινών εντός του εξωτερικού χιτώνα μιας αρτηρίας ορισμένες από τις οποίες ακολουθούν την πορεία της αρτηρίας και απολήγουν και νευρώνουν άλλες δομές ενώ ορισμένες νευρώνουν την ίδια την αρτηρία.
- 19 **Περιφερικό νευρικό σύστημα (peripheral nervous system):** το περιφερικό τμήμα του νευρικού συστήματος που αποτελείται από τα νεύρα και τα γάγγλια που βρίσκονται εκτός του εγκεφάλου και του νωτιαίου μυελού.
- 20 **Πλέγμα νωτιαίων νεύρων (plexus of spinal nerves):** ένα πλέγμα που σχηματίζεται από διαπλεκόμενες ίνες δύο ή περισσότερων νωτιαίων νεύρων όπως το βραχιόνιο και το σφυοϊερό πλέγμα.
- 21 **Συμπαθητικό νευρικό σύστημα (sympathetic nervous system):** η μοίρα του αυτόνομου νευρικού συστήματος που προσλαμβάνει τις ίνες που το συνδέουν με το κεντρικό νευρικό σύστημα μέσω των θωρακοσφυϊκών σπλαχνικών προσαγωγών ινών. Οι ίνες αυτές (προγαγγλιακές) εκφύονται από κύτταρα της θωρακικής και της ανώτερης σφυϊκής μοίρας του νωτιαίου μυελού και εκπορεύονται μέσω των κοιλιακών ριζών και μέσω των αναστομωτικών κλάδων. Εισέρχονται στο συμπαθητικό στέλεχος όπου ορισμένες συνάπτονται με τα κύτταρα των γαγγλίων. Οι ίνες (μεταγαγγλιακές) αυτών των γαγγλιακών κυττάρων επιστρέφουν στα νωτιαία νεύρα μέσω των αναστομωτικών κλάδων και νευρώνουν τα αιμοφόρα αγγεία, τους λείους μύες και τους αδένες του κορμού και των άκρων ή απολήγουν ως σπλαχνικοί κλάδοι στα αιμοφόρα αγγεία στους λείους μύες και στους αδένες της κεφαλής και του τραχήλου και στα σπλάχνα του θώρακα, της